

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljskih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.-, lanskoletne 2.-; mesečna naročnina Din 20.-, za tujino 30.-. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračama. Oglasi po tarifi in dogovoru.

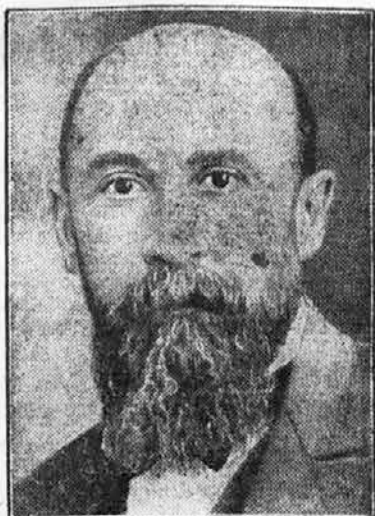
Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-66. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 93

Ljubljana, četrtek, dne 23. aprila 1931

Leto II.

Profesor Jorga, predsednik nove romunske vlade.

Povratak angleškega prestolonaslednika iz Amerike

London, 22. aprila. AA. Iz Lizbone odpluje v nedeljo zjutraj križarka »Kent«, s katero se vrača waleški princ v Anglijo. Parnik »Arlan«, ki se vrača iz Južne Amerike v Lizbono, ne bo čakal na prince, ker je slednji dejal, da ne mara zadrževati trgovcev, ki potujejo v Anglijo. Ni izključeno, da se bo princ izkrcal v kakšni francoski luki in nadaljeval potovanje z letalom.

Vladna kriza na Bolgarskem

Sofija, 22. aprila. AA. Bolgarska agencija poroča, da bodo z drevisnjimi konzultacijami Cankova in Burva pri kralju Borisu končane konzultacije političnih strank.

Sofija, 22. aprila. AA. Kralj Boris je ob 1. dopoldne sprejel v avdienco Ljapčeva.

Sofija, 22. aprila. AA. »Zorac trdi v uvodnem članku, da so nastala v »Demokratskem zgovoru« nesoglasja v vprašanju oseb, ki naj sestavijo novo vlado. Ta nesoglasja, pravi »Zorac«, bodo imela za posledico, da bo vlado sestavil Malinov.

Iredentističen govor grofa Bethlena

Budimpešta, 22. aprila. I. Sinoči so vladne stranke priredile na čast grofu o priliki njegovega jubileja kot predsednika ministrskega sveta banket. Pozno v noči je govoril grof Bethlen o gospodarski in politični organizaciji v Evropi, kakor so jo ustvarile mirovne pogodbe. Dejal je, da ta organizacija ni uspela. Vojne mentalitete z njo niso izbrisali. V Evropi se je med tem pričel ustvarjati nov svet, ki bo dozoril v splošno bratstvo in enakost. Stara Evropa razpada, Madjarska ne bo razpadla. Madjarska bo v novi Evropi dosegla svoje pravice, enakost za one, ki sedaj niso enaki, pravico za one, ki je sedaj nimajo, zedinjenje za one, ki so bili doslej proti svoji volji ločeni.

Listi, ki so objavili danes ta govor, ga niso mogli pospremiti z daljšimi komentarji. Pravijo le, da je bil senzacionalen in dalekosežen. »Pesti Hirlap«, budimpeštansko nacionalistično glasilo, pravi, da je Bethlen s tem svojim govorom postavil problem revizije mirovnih pogodb v prvo vrsto onih vprašanj, ki so usodna za Evropo. List pravi, da bo morala sedaj madjarska vlada tudi v krogu Društva narodov načeti vprašanje revizije mirovnih pogodb.

Dogodki na Španskem

Madrid, 22. aprila. AA. Na vseh španskih univerzah se zopet vršijo predavanja. V Salamanci je bil izvoljen za rektorja prof. Unamuno. Madrid, 22. aprila. AA. Začasna vlada je naročila skladatelju Oskarju Esplu in pesniku Manuelu Machado, naj sestavita in uglasbita novo državno himno.

Pariz, 22. aprila. AA. Havas poroča iz Barcelone, da je aretiran podpredsednik narodne zveze svobodnih sindikatov. Oblast išče še nekatere druge osebe, ki jih sestra za odgovornost za bombe in orožje, katero so našli v družinskih prostorih.

Uradniško vprašanje na Poljskem

Varšava, 22. aprila. AA. Uradniki, ki ne bodo pristali na 15-odstotno znižanje plač, bodo odpuščeni in dobe plačo za tri mesece naprej.

Tiskovne razmere na Grškem

Atene, 22. aprila. n. Tukaj se je ustanovila liga za zaščito privatnih interesov proti tisku. Liga bo v slučaju novinarskih napadov na svoje člane in nečlane vodila brezplačno procese proti posameznim listom. Časopisi očitajo udruženju, da se za njim skriva vlada, ki bi hotela na ta način tisku delati čim večje zapreke. Predsednik vlade Venizelos je izjavil, da bi on najrajši sam prevzel predsedstvo te lige, da bi s tem pobli izpade skrajnega radikalnega in rojalističnega tiska. Sicer pa bo predložila vlada parlamentu kljub protestom posameznim listov strog tiskovni zakon.

Nova romunska vlada na delu

Parlament še ni sklican - Priprave za proslavo petdesetletnice neodvisnosti Romunije
Finančna politika strogega varčevanja

Bukarešta, 22. aprila. n. Jorgina vlada je pričela delovati. Vse kaže, da ta vlada ne bo sodelovala s parlamentom. Izredno zasedanje parlamenta še vedno ni sklicano. Verjetno pa je, da bo kralj sklical parlament 10. maja. Dne 10. maja poteče namreč 50-letnica, odkar so proglasili Romunijo za kraljevino. Državni praznik 10. maja bodo letos slavili na zelo slovesen način. Tega dne poteče tudi 100 let, odkar so osnovali romunske polke. Tudi to obletnico bodo proslavili. Del četa bo defilirala pred kraljem Karlom v zgodovinskih krogih. Parlament bo imel svečano sejo, v kateri bo nastopil ministrski predsednik Jorga, za njim pa poedini zastopniki političnih strank.

Zaradi spremembe vlade je 79 velikih

županov podalo ostavko. Prav tako tudi 7 direktorjev oblasti. Verjetno je, da bo vlada izvršila velike spremembe v visokih notranje-političnih službah. Za prefekte bo imenovala upokojene častnike. Dr. Lupu je novinarjem izjavil, da bo njegova stranka sodelovala z Jorgovo vlado. Stranka dr. Lupua šteje 4 poslanske mandate.

Bukarešta, 22. aprila. AA. Predsednik vlade je izdal naredbo, ki prepoveduje duhovnikom, da bi agitirali v cerkvah in zaprsegali ljudi pri političnih demonstracijah. Ta naredba je naperjena proti agitaciji skrajne desnice.

Bukarešta, 22. aprila. AA. Rador poroča: Finančni minister je izdal energično naredbo o racionaliziranju dela v raznih oddelkih ministrstva. Obenem je izdal

ukrepe, ki bodo omogočili, da se bo s manjšim osebjem dosegel maksimalen rezultat. Razen tega je ukinitel več oddelkov in reducirati odvisno uradništvo. Posameznim ministrstvom je strogo prepovedano delati kakršnekoli izdatke brez predhodne odobritve finančnega ministrstva. Razen tega je vlada izdala naredbo, da morajo ministrstva na vsako vlogo odgovoriti najkasneje v treh dneh.

Bukarešta, 22. aprila. n. Kakor poročajo, je vlada pooblastila bivšega poljedelskega ministra Madgearua, da zastopa Romunijo na svetovni agrarni konferenci, ki jo bodo otvorili 18. maja t. l. v Londonu.

Bukarešta, 22. aprila. d. Kakor piše »Adeverul«, se bodo dne 15. junija vršile nove volitve v romunski parlament.

Negotova usoda pomorskega sporazuma

V Rimu gledajo na položaj skrajno pesimistično - Italija ne namerava odnehati od zahteve po enakosti s Francijo - »Spor naj bi se odložil na poznejši čas«

Rim, 22. aprila. n. Fašistovski listi napovedujejo popoln neuspeh konference pomorskih strokovnjakov v Londonu. Predlogi, ki jih bodo stavili poedini zastopniki Francije in Italije na tej konferenci, so zbrani v pisanih dokumentih. Pomorski strokovnjak Massigli noče v bistvu sprejeti dosedanjega zadržanja francoske vlade. »Tribuna« pravi, da je jasno, da hoče Francija preprečiti sprejem pomorskega sporazuma, ki je bil sklenjen 1. marca t. l. Edini izhod iz sedanjega položaja je v tem, da se odkrito prizna, da sporazum ni mogoče doseči in da se rešitev spornih vprašanj odloži na ugodnejši čas. Sporazum za omejitev pomorskega oboroževanja ima v prvi vrsti moralno in psihološko vrednost. S takim sporazumom bi se ojačilo vzajemno zaupanje med prizadeti državami in olajšala rešitev ostalih vprašanj. Prav v tem obstoja tudi važnost washingtonskega sporazuma, s katerim so ustavili pomorsko tekmovanje med Japonsko in Ameriko. Pomorski sporazum, ki so

ga sklenili v Londonu Amerika, Britanija in Japonska, je ukinitel tekmovanje pomorskih sil Združenih držav in Velike Britanije. Jasno je torej, da bi v slučaju, da bi v zadnjem trenutku s kakšno tehnično formulo preprečili sklenitev pripravljajočega se sporazuma med Italijo in Francijo, tega ne dosegli. V bistvu Francija ne bi spremenila svoje politike napram Italiji. Sporazum bi se dal doseči edino z novimi koncesijami, nerealnim sporazumom pa ni potreben in bolje je, da se neizgubljajo dragoceni čas, da bi se rešilo takšna delikatna vprašanja, ki jih sedaj rešiti ni mogoče, temveč da se odloži na poznejši čas.

»Giornale d' Italia« pa naglašja, da je dala francoska vlada Massigliju svobodne roke, da jo zastopa v Londonu in najde kompromis za ureditev spornih vprašanj, ki ovirajo končno potrditev pomorskega sporazuma sklenjenega 1. marca med Francijo, Italijo in Veliko Britanijo. Britanski zunanji minister Henderson skuša rešiti vsaj bistvo sporazuma. Sporno vprašanje

bi se rešilo provizorno. Po mišljenju rimskega lista pa na tak način Italije ne bo mogoče zadovoljiti. Gre namreč za to, da se vprašanje o izmenjavi starih francoskih vojniških ladij in vprašanje podmornic rešita do leta 1934 tako, da bi Francija med tem utegnla izvesti svoj gradbeni program za izmenjavo starih ladij z novimi. Stare ladje bo morala v letih 1937 do 1939 izločiti iz prometa. Na takšno rešitev spornih vprašanj pa Italija ne more pristati, ker bi s tem priznala francosko nadoblast na Sredozemskem morju.

Pariz, 22. aprila. n. »Matine« javlja, da sta imela po odhodu Massiglija v London predsednik vlade Laval in mornariški minister Mumont konferenco, na kateri sta se sporazumela glede naknadne graditve ladij. List je izvedel, da je bilo sklenjeno, da se letos ne bo začela graditi križarka s 23.000 tonami, pač pa se bo še letos predložil poslanski zbornici zakonski načrt o izvršitvi programa nadomestnih ladij za 40.000 ton.

Priprave za majsko zasedanje Društva narodov

Dnevni red je sestavljen -- Trinajsta točka se nanaša na nemško-avstrijski sporazum

Zeneva, 22. aprila. d. Ker je bil sedaj vladam že dostavljen dnevni red majskega zasedanja Sveta Društva narodov, bo glavni tajnik Društva narodov v najkrajšem času avstrijsko in češkoslovaško vlado povabil, da se udeležita razprav o nemško-avstrijskem protokolu, ki stoji na dnevnem redu zasedanja Sveta Društva narodov.

Zeneva, 22. aprila. d. Sedaj je že sestavljen provizorični dnevni red 63. zasedanja Sveta Društva narodov, ki se sestane dne 13. maja pod predsedstvom nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa. Enaintri-

deseta točka dnevnega reda se glasi: Nemško-avstrijski protokol za ustanovitev carinske unije, po predlogu angleške vlade od 10. aprila t. l.

Iz formulacije angleškega predloga izhaja, da se namerava preizkusiti združljivost nameravane carinske zveze z obveznostmi, ki so bile ustanovljene z ženevskim protokolom iz oktobra 1922. Svet Društva narodov se bo dalje bavil z vprašanjem določitve kraja in predsedstva razorožitvene konference. Nadaljne točke programa so nekatera manjšinska vprašanja.

Odločna obsodba dela blaznih izdajalcev

Protestno zborovanje 75 organizacij naših rudarjev v Nemčiji
Patrijotična resolucija zborovalcev

Düsseldorf, 22. aprila. AA. V Düsseldorfu in okoliških rudnikih je naseljeno veliko število jugoslovanskih izseljencev, ki gojijo vsi veliko ljubezen do domovine in kralja Aleksandra. Toda poedinci poskušajo z izdajniškim delom nastopati med izseljenci proti sedanjemu stanju v Jugoslaviji, a vsi njihovi poskusi so bili obojeni na neuspeh. Naši izseljenci so organizirani v zvezi jugoslovanskih katoliških društev Sv. Barbare in v raznih podpornih društvih. Ta društva so bila vedno patrijotскеga duha. 73 društev, organiziranih v zvezi je imelo ta mesec v Gladbecku veliko protestno zborovanje proti izdajalski akciji. Poedini govorniki na zborovanju so naglasili važnost manifesta Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929. in rezultate dela sedanjega režima v Jugoslaviji. Na zborovanju je bila sprejeta ta-le resolucija:

»Jugoslovanski izseljenci, brez razlike vere in plemena, protestirajo proti izdajniškemu delu blaznih izdajalcev, ki za tuji denar skušajo grčiti naše narodne svetinje, ustvarjene v veliki borbi pokolenj. Jugoslovanski izseljenci najenergičneje protestirajo proti takemu delovanju in pozivajo vse naše rojake v Nemčiji, da to delo izdajalcev onemogočijo z vsemi dopuščenimi sredstvi. Jugoslovanski izseljenci pozdravljajo delo Nj. Vel. kralja Aleksandra in vseh pobornikov edinstva in ljubljani domovini.«

Trocki ne dobi zatočišča v Angliji

London, 22. aprila. AA. Vlada, kakor vse kaže, ne bo dovolila Trockemu zatočišča kot političnemu beguncu.

General Pešić v Bruslju

Bruselj, 22. aprila. AA. Naš poslanik na belgijskem dvoru general Pešić je prevzel poslo, ki jih je dozdaj vodil legacijski svetnik Kulmer. Te dni bo sprejet v avdienci pri belgijskem kralju. Vsi listi pišejo o prihodu generala Pešića in naglašajo, da je bil že prej zastopnik Jugoslavije v Belgiji.

Med Poljsko in Nemčijo

Varšava, 22. aprila. AA. V tujakšnjem zunanjem ministrstvu so bile izmenjane ratifikacijske listine o likvidacijski pogodbi med Poljsko in Nemčijo. Nemčijo je zastopal poslanik von Moltke, poljsko vlado pa zunanji minister Zaleski. S tem je postala ta pogodba definitivna.

General Kutjepov je živ

Pariz, 22. aprila. n. »Journal« poroča, da ruski emigrantski general Kutjepov, ki je lani na zagoneten način izginil iz Pariza, še vedno živi. Sovjeti so ga zaprli v ljubljanske zapore. Vost je prinesel neki poljski podanik, ki je bil prav tako zaprt v tistih zaporih in ki so ga sedaj sovjeti pri izmenjavi političnih kaznjencev vrnili Poljski.

Stavka tiskarjev v Belgiji

Bruselj, 22. aprila. AA. Tipografska Stavka traja še nadalje, vendar listi izhajajo.

Obsodba

»düsseldorfskega vampirja«

Düsseldorf, 22. aprila. d. Danes popoldne ob 4. je bila objavljena razsodba v procesu proti Petru Kürtenu. Obtožena so spoznali za krivega: 9 umorov, v dveh slučajih v zvezi z izvršenim posilstvom in v dveh drugih slučajih v zvezi z nasilnimi nečistimi dejanji. Za vsak slučaj umora se Kürten kaznuje s smrtjo. Zaradi poskušnega umora v sedmih slučajih je bil razen tega obsojen na 15 let ječe. Za vse življenje se se mu odreklo državljanske častne pravice. Dovoljena je bila tudi postavitve pod policijsko nadzorstvo. Kürten je obsodbo mirno poslušal in je izjavil, da kazni sprejme.

Kvaliteta voditeljev

Silno mnogo resnice je v tem, da boljše-
viki na Ruskem nikdar ne bi zmagali, če bi
bil Kerenski drug človek. Toda proti člo-
veku, ki je samo silno mnogo in lepo go-
voril, ki pa ni bil sposoben dejanja, so
imeli krepko delujoči boljše-
viki. Drugo vprašanje pa je, če bi mogla v
medu in samih sladkih sanjah porojena
ruska revolucija sploh imeti drugega vodi-
telja. Kajti voditelj je vedno človek, kakor
si ga izbere celota, v njem se zrealizirajo želje
in naziranja njegove dobe. In Kerenski je
postal prav zato voditelj, ker je tedanja
doba hotela imeti takega voditelja, ker je
predvsem hotela poslušati človeka, ki ji
govori lepe reči, ki ji opisuje raj, kateri
sledi revoluciji. Tej želji pa je Kerenski
v resnici popolnoma ustregel, pri tem pa
pozabil, da je vse lepo govorenje brez smi-
sla, če ne zna s krepkimi dejanji ta raj za-
sigurati, če mora po samo lepih besedah
slediti kruto, silno kruto razočaranje.

Vsak voditelj je produkt svoje dobe in
narod je svojega voditelja vreden. Zato je
odločilne važnosti, da si narod zna izbrati
svoje voditelje, da je v narodu takšno miš-
ljenje, ki ne dopušča na vrh ljudi, ki znajo
samo obljubljati in lepo govoriti, ne pa tudi
dobro delati. Ko smo bili v strankarski
dobi, so preživljali razni obljubarji narav-
nost zlate čase. Šlo je samo zato, kdor more
drugega prelicirati v raznih obljubah in
seveda potem tudi niso izostale posledice
in je sledilo razočaranje razočaranju.

Čas je, da bi ta razočaranja že enkrat
narod izučila in da bi v njem zavladovalo
prepričanje, da mu more koristiti samo
mož dela, človek z ustvarjajočimi sposobno-
stmi. Priti bi moral že enkrat do tega, da
bi narod z veseljem poslušal samo one, ki
mu pripovedujejo, kako je mogoče to ali
ono stvar napraviti boljše in ki morejo tudi
dokazati, da so imeli pri svojem stremlje-
nju uspeh. Včasih je bilo najvišje prizna-
nje, ki ga je dal volivec govorniku na sho-
do vzklik: Ali jih je! Danes bi moralo biti
najvišje priznanje v tem, da vzklikne naš
človek: Ta zna delati!

Ta potreba je tem večja, ker živimo v
dobi splošnega konstruktivnega dela. Da-
nes ne gre več v prvi vrsti za gesla in ideje,
temveč le za praktično delo. Niti v sovjet-
ski Rusiji ni danes komunistična misel tak-
o važna, kakor pa je važen načrt petletne
gospodarske preobnove Rusije. Kajti v sil-
ni revščini, ki jo prizivljajo danes sovjet-
ski državljani, bočejo ti predvsem mate-
rielnih dobrin. Vse drugo jim ni mar. In
prav tako je v drugih deželah. Odpraviti
brezposelnost, najti ljudem zaslužek in de-
lo, premagati agrarno krizo, preskrbeti
kmetovalce dobro ceno, samo taki in slični
problemi so v ospredju ljudskega zani-
manja.

Vse te probleme in vprašanja pa more-
jo dobro rešiti le strokovno zelo podkovani
voditelji, ki pa morajo poleg tega imeti še
vse druge odlike, ki so last izkušene-
ga voditelja. Vzbuditi med narodom
takšno prvovrstno voditelje in dati narodu
uvednost, da spozna takšne voditelje, je
tudi eden glavnih ciljev jugoslovanske mi-
sli. Dvigniti narod, da bo izbral samo sebi
vredne ljudi, da bo njegov pogled oster,
to hoče doseči jugoslovanska misel. In zato
treba vedno znova in znova opozarjati ju-
goslovansko družbo na njeno osnovno dolž-
nost, da živi z narodom in da mu kaže pot
k lepši bodočnosti.

Naša družba mora biti ustvarjajoča, da
bo narod vžljudil ustvarjajoče ljudi in da
bodo samo takšni mogli postati njegovi
voditelji. Ni treba, da bi bil vsak od narod-
nih voditeljev takoj že general, ker treba je
imeti tudi sposobne nižje oficirje in pod-
oficirje. Če bo kader podoficirjev dober,
potem se ni bati, da bo moral biti tudi ka-
der oficirjev-voditeljev dober, ker iz dobre
osnove, se mora roditi dober sad. Po vseh
naših društvih, malih in velikih, mora za-
vladati stremljenje, da pride na vodilno
mesto le najposobnejši in najmarljivejši
delavec in vse te obzire na socialen polo-
žaj nekaterih, na njih bogastvo in slično je
treba docela zavreči.

Narod ima voditelje, kakršnih je vreden.
V silo našega naroda, ki je znal zmago-
no premagati tudi najtežje ovire, veru-
jemo in zato verujemo tudi v to, da si bo
znal izbrati voditelje, kakršne potrebuje.
Toda treba pričeti delati, da bo izbora do-
bra in to delo morajo pričeti vršiti naša
družba, naši inteligenti, sploh vsi, ki ljü-
bijo svoj narod. Njih skrb mora biti, da
dobimo le kvalitetne voditelje in potem se
nam ni bati nobenega razočaranja in no-
bene nevarnosti. O dobri kvaliteti vodite-
ljev je odvisna usoda naroda.

Proti zatiranju Slovakov na Madjarskem

Številna protestna zborovanja na Slovaškem -- Pomemben govor
patra Hlinke

Bratislava, 22. aprila. Zadnje dni so se
vršile na Slovaškem velike in številne
skupščine, na katerih so Slovaki najodloč-
nejše protestirali proti tlačanju Slovakov,
ki so ostali pod madjarsko oblastjo. Teh
ubogih sorojakov je v Madjarski 300 tisoč.
Posebno veliki in impozantni zborovanji
sta bili zborovanji v dveh centrih slova-
škega življenja, v Ružomberku, centru ka-
toličanov in stranke patra Hlinke, ter v
Turčanskem Sv. Martinu, središču prote-
stantov in Maticе Slovaške. V obeh mestih
so se zbrale množice v nepričakovano ve-
likem številu, kajti, kakor je izjavil stari
slovaški voditelj Hlinka: Ko gre za Madja-
re, tedaj ni ne katolikov ne protestantov,

tedaj so samo Slovaki, ki se borijo za svojo
svobodo, ki so jo dobili v Češkoslovaški re-
publiki, a ki je na Madjarskem nikakor
nimajo. Hlinkin govor v Ružamberku je
bil posebno ognjevit in temperamenten in
enako adresiran na Budimpešto kakor na
Prago. Hlinka je odločno zahteval od Če-
škoslovaške vlade, da pri Društvu narodov
v Zenevi najodločnejše protestira proti tlač-
čenju Slovakov in njihovem preganjanju
pod Madjarsko. Predsednik občine in po-
slanec poljedelske stranke je naglasil, da
enako kot Slovaki trpijo tudi sami madjar-
ski kmetje, ki težko stokajo pod sedanjim
madjarskim režimom. Tudi njim morajo
njih sosedje in kmetje izbojevati svobodo.

Načrt ogromne mednarodne banke

Izjava guvernerja »Angleške banke« o finančnih pogajanjih
z Ameriko

London, 22. aprila. AA. Včeraj se je vr-
nil v Anglijo guverner »Angleške banke«
Norman. Guverner je dopisniku »Daily
Maila« dejal, da se je pogajal v Združenih
državah glede ustanovitve velike medna-
rodne banke, ki bi financirala trgovino in
pripomogla k ureditvi svetovnega trga. Ve-
like angleške bančne skupine razen ene ali
dveh so pristale na osnutek nove banke.
Norman je dalje rekel, da se bo banka
ustanovila na prihodnjem obnem zboru

»Mednarodne banke« v Bruslju. V novi
banki bodo med drugimi zastopane: Nem-
čija, Češkoslovaška, balkanske države, Ru-
sija in vse manjše vzhodnoevropske drža-
ve. Francija se zaenkrat protivi ustano-
viti te banke, posebno pa predlogu, naj bo
zastopana v novi banki po svojih delegatih
sovjetska državna banka. O tem vprašanju
se vodijo pogajanja med sovjetskimi agenti
v Londonu in zastopniki angleške državne
banke.

Imenovanja v diplomatski službi

Beograd, 22. aprila. AA. S sklepom ministra
za zunanje zadeve so v soglasju s predsednikom
ministrskega sveta postavljeni: dr. Kornelije
Daninger, tajnik kr. poslanstva v Sofiji, za
tajnika kr. poslanstva v Budimpešti, Dimitrij
Tešković, tajnik ministrstva za zunanje zadeve,
za tajnika kr. poslanstva v Tirani, Sima Stojić,
tajnik poslanstva v Bukarešti, za tajnika mini-
strstva za zunanje zadeve, Ante Pavelić, pisar
ministrstva za zunanje zadeve, za pisarja pri
kr. generalnem konzulatu v Čikagu, in Vičeslav
Milosavljević, pomožni protokolist v ministrstvu
za zunanje zadeve, za protokolista pri kr. kon-
zlatu v Metz.

Imenovanja

Beograd, 22. aprila. 1. Za pisarniške priprav-
nike pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani
so imenovani Kocjan Josip, Cerar Josip,
Marjič Olga in Vrtačnik Slava.

Obisk češkoslovaških učiteljev

Beograd, 22. aprila. AA. Od 23. maja do 10.
junja bo v naši državi na obisku večja sku-
pina učiteljev in učiteljic iz Češkoslovaške. Pri-
šli bodo kot člani češkoslovaškega učiteljskega
društva. Prosvetno ministrstvo je udeležencem
te ekskurzije dovolilo, da smejo prisostvovati
predavanjem v šolah v tistih krajih, ki skozi
nje potujejo.

Ocena novih učbenikov

Beograd, 22. aprila. AA. Prosvetni minister
je dovolil, da se pošiljajo glavnemu prosvet-
nemu svetu v pregled in oceno novi učbeniki,
dokler ne bo razpisan natečaj za učbenike dr-
žavne izdaje.

Kongres jugoslovanskih agronomov

Zagreb, 22. aprila. k. Danes dopoldne se je
v sabornici vršila skupščina Udruženja jugoslo-
vanskih agronomov v Beogradu in Udruženja
agronomov v Zagrebu. Obe društvi sta sklenili
likvidirati in sta si izvolili likvidatorje. Potem
sta razpravljali o pravilih za novo enotno udru-
ženje s centralistično organizacijo in s terito-
rijalnimi sekcijami. Sprejet je bil predlog, da
bo sedež društva v Beogradu. V razpravi so se
nekateri zavzemali proti sekcijam in so zahtev-
vali teritorialno dekoncentracijo po banovinah.
Končno so bila ob pol 3. popoldne vendar spre-
jeta pravila. Popoldne je bila izvoljena nova
skupna uprava.

Prebivalstvo Zagreba in Splita

Split, 22. aprila. k. Po podatkih statističnega
urada v Splitu, Split še zmeraj nima 40.000
prebivalcev. To sporočilo je izzvalo v Splitu ve-
liko iznenadenje, ker so splošno mislili, da ima
Split že preko 50.000 prebivalcev.

Zagreb, 22. aprila. k. Štetje prebivalstva v
Zagrebu še ni zaključeno, ker manjkajo rezul-
tati iz kakih 430 okrajev. Sklepanja pa po vsem,
da ima Zagreb 181.324 prebivalcev.

Predsednik »Fidaca« v Bruslju

Beograd, 22. aprila. 1. Predsednik »Fidaca« in
Udruženja rezervnih častnikov in bojnikov
Radosavljević je odpotoval v Bruselj, da na ve-
likih vojaških svečanostih 24. in 25. t. m. kot
predsednik »Fidaca« odlikuje s svetinjami te
medzvezniške organizacije bojevnike društva,
ki so si s svojim delovanjem v času vojne stekli
velike zasluge.

Odtis prstov priloga k pro- šnjam za državno službo

Newyork, 22. aprila. AA. Vlada je sprejela
sklep, da se morajo v bodoče vzeti prstni od-
tiski vseh onih oseb, ki iščejo državno zaposli-
tev, ker je bilo ugotovljeno, da je vsaka trina-
sta taka oseba zločinec.

Razpis gradnje prog

Beograd, 22. aprila. AA. S sklepom ministra
za promet je razpisana gradnja teh-le prog:

1. Sv. Janž—Sevnica z normalnim tirom v
dolžini 12 km;
2. Varazdin—Koprivnica z normalnim tirom
v dolžini 42 km in
3. Priboj—Priepolje z ozkim tirom v dolžini
28 km.

Graditev prog se bo financirala potom dolgo-
ročnih kreditov. Interesenti lahko stavijo svoje
ponudbe za vse tri proge skupno ali za vsako
posebej. Ponudbe je treba predložiti do 15. ju-
nija v zaprtih kuvertah v ministrstvu prometa,
oddelek za železnice. V ponudbah mora biti
označena poedinska cena.

Nevihla ranila 16 oseb

Budimpešta, 22. aprila. n. Včeraj popoldne
je besnela nad Budimpešto strašna nevihta, ki
je sledila prelomu oblakov. Nevihta je trajala
nad 3 ure. Med tem časom je bil ustavljen pro-
met na ulicah. Šestnajst oseb je bilo lažje ra-
njenih.

Proti kraljicam lepote

Zeneva, 22. aprila. n. Ga. Gurd je v imenu
švicarskega ženskega društva izročila komisiji
proti trgovini z belim blagom spomenico, v ka-
teri pravi, naj bi Društvo narodov delalo na to,
da bi vlade prepovedale tekmovanja za kra-
ljice lepote, ker se s tem kandidatke samo demo-
ralizirajo. V Švici se zaradi agitacije ženskih
društev letos ta tekma ni vršila.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 22. aprila. d. Večerna vremenska na-
poved meteorološkega zavoda za jutri: Večino-
ma solнечно, hladno aprilsko vreme, le tu in tam
rabel dež.

Tujci preganjajo naše državljane v Mariboru

Maribor, 22. aprila.

Velikanski dobički, ki jih imajo tuji tekstilni
tovarnarji v Jugoslaviji, jim še ne zadošča-
jo. Ko se je v Mariboru končno delavstvo predra-
milo in zahtevalo, da jim tekstilni tovarnarji pla-
čujejo v smislu zakona nadurno delo s 50%
poviškom, so začeli tovarnarji z vsemi možnimi
sredstvi najostrejši boj proti domačemu delav-
stvu. Predvsem so se dogovorili, da ne plačajo
nadur s 50% poviškom in s tem sabotirajo ju-
goslovanske zakone. Ko pa so se obrnili potem
delavci za pomoč na sodišče, so se tovarnarji,
tujci, celo dogovorili, da takšnih delavcev no-
beden ne sme sprejeti v službo.

Jugoslovanski državljani, ki se bo skliceval
na jugoslovanske zakone, bo toraj na naši zem-
lji kaznovan od tujca s tem, da nikjer ne bo
dobil kruha!

A inozemski tekstilni tovarnarji so šli še da-
lje. Te dni sta se zgodila v Mariboru dva kri-
čeča slučaja:

V eni izmed največjih tekstilnih tovarn, Doc-
tor & drug, last dr. Zuckerja na Dunaju, je
vstopil pred tednom dni v službo naš delavec,
ki je poprej zahteval od neke druge tovarne,
da mu izplača nadure s 50% dodatkom. Ko pa
so v tovarni Doctor & drug za to zvedeli, so
delavcu takoj odpovedali službo. Tovarno Doc-
tor & drug vodi tujec, ravnatelj Karel Fischer,
ki že dolga leta uživa v Mariboru gostoljubje
naše države. Ali je potrebno, da ima dr. Zucker
v Mariboru prav g. Fischerja? Ali je ta Karel
Fischer nenadomestljiv? To vprašanje naj reši
banska uprava, zlasti pa inspekcija dela in
mestna policija!

Prav enak slučaj se je dogodil v tovarni tujca
Johanna Brauna, doma iz Reichenberga na Če-
škoslovaškem. Ta Johann Braun, ki je v po-
slovni družbi z nekim Avgustom Ehrlichom iz
Reichenberga, je tudi odpovedal službo delavcu
in njegovi ženi, ker sta zahtevala od prejšnjega
delodajalca plačilo nadur v smislu našega za-
kona. Ko je delavec v strahu za svoj kruh go-
spodu Braunu predložil, da je itak že odstopil
od svoje terjatve napram prejšnjemu službodaj-
alcu, tudi tujemu tekstilnemu fabrikantu, je
gospod Braun velikodušno izjavil, da potemt-
akem lahko delavec ostane še v njegovi tovarni.

Malo prej je g. Braun odpovedal službo 6 de-
lavcem, ki so se zatekli k »Jugoslovanski stro-
kovni zvezi« za pomočjo glede nadur. Zastop-
niku Delavske zbornice je g. Braun odkrito pri-
znal, da vsled dogovora tovarnarjev ne sme
sprejeti delavcev, ki zahtevajo nadure plačane
s 50% poviškom.

Tudi g. Braun, rojak iz Deutschböhmen, je se-
veda nenadomestljiv tujec v obmejnem Mari-
boru. Naravno, da je to izsiljevanje napram na-
šemu delavstvu, da se odreče zakonitim zahtev-
vam, predpisom naše zakonodaje, vzbudil med
delavstvom in pred vso našo javnostjo ogromen
odpor in nezadovoljstvo. Ali ni nikogar, ki bi
naše delavstvo zaščitil pred takšnimi represali-
jami tujcev, ki so prišli k nam s starimi stroji,
drugod, v tujini izranžiranimi, da se sijajno
izkoriščajo s carinsko zaščito in nizkimi delav-
skimi mezdami? Ali smo morda kolonija nem-
ških fabrikantov s Severne Češke in z Dunaja?
Kaj bi se zgodilo tem fabrikantom, če bi poslo-
pali tako doma, v svojih državah? In kaj bi
se zgodilo recimo jugoslovanskemu državljanu,
ki bi se drznil tako delati z avstrijskimi ali
češkimi delavci?

Pričakujemo, da bo naša vlada enkrat ener-
gično posegla vmes in končno napravila red. Ni
dovolj, če je vlada prepovedala uvoz starih
tekstilnih strojev. Prepovedati je treba in od-
ločno zabraniti tudi uvoz takšnih tekstilnih fa-
brikantov in ravnatelj, ki sabotirajo jugoslo-
vansko zakonodajo, z onimi, ki so že tu, pa čez
mejo!

Plebiscit za razpust prus- kega deželnega zbora

Berlin, 22. aprila. AA. Desničarsko časopisje
z velikim zmagovalnim komentiranjem izid plebi-
scita za razpust pruskega deželnega zbora ter
poudarja, da je bilo zbranih v ta namen pri-
bližno 6 milijonov podpisov. Listi pravijo, da
je to smrten udarec za prusko vlado in za so-
cijalističnokatoliško koalicijo, ki jo podpira.

Vladni listi pa pravijo, da se desničarske
stranke nimajo čemu veseliti. Zadnje volitve so
zbrale nad 9 milijonov glasov, medtem ko so
potrebno celih 14 dni, da so po velikem tru-
du spravile skupaj komaj 6 milijonov podpisov.

Položaj na Madeiri

Lizbona, 22. aprila. AA. Poveljnik ekspedi-
cijske vojske, ki se nahaja pred Madeiro, je
poslal upornikom ultimatum. V tem ultimatu za-
hteva, naj se uporniki vda, ker bo sicer odre-
dil napad na Madeiro z morske in kopne strani
in iz zraka.

Lizbona, 22. aprila. AA. Službeno poročajo,
da je blokada Azorov preključena. Vse razpo-
ložljive bojne sile so koncentrirane na otoku
Madeira. Pričakujejo, da se bodo uporniki kna-
lu udali.

Nova weimarska vlada

Berlin, 22. aprila. n. Weimarska zbornica je
danes izvolila novo vlado. Namesto stare na-
rodno-socialistične vlade je bila izvoljena me-
šćanska vlada. Zanj je glasovalo 19 poslancev
kmečke stranke, gospodarske stranke in nem-
ške ljudske stranke. Proti je glasovalo 13 nem-
ških narodnih socialistov, nacionalcev in komu-
nistov. Stirlinast socialnih demokratov se je
vzdržalo glasovanja.

Predavanje dr. Gosarja o ka- pitalističnem gospodarstvu

Ljubljana, 22. aprila.

Bivši minister, vseučiliški prof. dr. Gosar
je v nocojšnjem javnem predavanju na uni-
verzi obravnaval o kapitalizmu. Snov je raz-
delil v več poglavij. V prvem je obdelal bi-
stvo in postanek kapitalizma, v drugem njegov
gospodarski pomen, v tretjem pa njegove zle
socialne posledice.

Doba modernega kapitalizma je hkrati tudi
doba tako silnega gospodarskega napredka na
vseh področjih življenja. Prej se različna umetna
produksijska sredstva in naprave v tisoč letih
niso namnožila niti za neznaten del tega, ko-
likor so narasle v enem samem stoletju kapi-
talističnega razvoja. Samo železnice v Evropi
predstavljajo ogromen kapital 800 milijard Din.
Kljub gospodarskim prednostim modernega
kapitalizma pa spremljajo njegov razvoj in na-
predek po vsem svetu skoro brez izjeme težke
socialne nepravilnosti. Kapitalistični gospodarski
sistem se je izrodil v brezobzirno in kruto iz-
maganje delavstva in konsumentov. Celo-
darski kapitalizem se je izprevergel hkrati tudi
v družabni ali socialni kapitalizem. Njegove
posledice se posebno po vojni zopet zelo izra-
zito kažejo.

Grozotni pojavi kapitalističnega gospodarstva
so samo posledica pomanjkanja izdatnih go-
spodarsko in socialno političnih ukrepov, s ka-
terimi bi organizirana družba, v prvi vrsti dr-
žava, skrbela za to, da ne bi mogel nihče svo-
jega ugodnega gospodarskega položaja brezob-
zirno izkoriščati na račun delavstva in konsu-
mentov. V bistvu gre za to, da se tok kapi-
talističnega gospodarstva podredi hkrati tudi
družabnim vidikom in interesom.

Predavatelj je nato v velezanimivih izjava-
njih primerjal družabno-gospodarske proble-
me današnjega kapitalističnega gospodarskega
sistema s problemi nekakega idealnega komu-
nističnega sistema in je prišel do zaključka, da
je danes možnost komunističnega sistema naj-
manj prav tako problematična, kakor je navi-
dežno problematična zares smotrana, občni
družabnim potrebam in koristim ustrežajoča
ureditev modernega kapitalističnega gospodar-
skega sistema.

Zopet domač praznik na naši univerzi

Nastopno predavanje docenta dr. Furlana o pravu, zakonu in sodstvu

Ljubljana, 22. aprila.

Danes ob 11:15 je imel privatni docent dr. Boris Furlan v vseučiliški zbornici svoje nastopno predavanje. G. docenta je predstavil poslušalcem dekanu in profesorom dr. Polce, ki je poudarjal, da ima že četrtilik priložnost, da predstavi docenta, tokrat privatnega docenta, katerega institucijo je uvedel novi univerzitetni zakon. Dr. Polce je govoril o privatni docenturi v preteklosti in je nato podal kratkega docenta življenjskega. Dr. Furlan je študiral v Parizu, na Dunaju, v Zagrebu in Bologni. Kot dober poznavalec slovanske, germanske in romanske kulture mu je določena posebna misija, ki jo bo uspešno vršil, saj je priznan pisatelj na pravnem področju. Dr. Furlan je bil do zadnjega časa odvetnik v Trstu in je tam storil mnogo dobrega za naš narodni življenjski.

Ko je dr. Polce končal svoj govor in g. docentu čestital k današnjemu dnevu, so novega docenta pozdravili poslušalci z viharim ploskanjem. Dr. Furlan se je zahvalil dekanu za čestitke, polnoštevilno zbranemu profesor-skemu zboru in fakulteti pa za visoko čast, ki mu jo je izkazal, ko ga je izvolil za docenta. G. dr. Furlan je imel nato predavanje o pravu, zakonu in sodstvu, iz katerega posnemamo:

Teorija pravoslovja v 19. stoletju stoji pod neposrednim vplivom kodifikacije. Pravo in za-

kon se istovetita: spoznavati pravo, se pravi spoznavati zakone. Pozitivni zakon je začetek in konec pravoslovja in pozitivni zakon je tudi edini vir pravosodstva, ki črpa iz njega rešitve za vse mogoče primere življenja. Pravosodje seveda ni moglo ostati vezano na ta edini pravni vir, ki je izražen v zakonu. Pravniki so se začeli baviti tudi s takimi viri, ki ležijo izven ozkih okvirov zakona. Pravo in zakon se ne istovetita več, marveč se išče višja bitnost prava, ki je zakonu nadrejena in ki se v zakonu samo delno manifestira. Pravno iskanje je torej usmerjeno v ono višjo nadzakonsko sfero, v območje onega višjega prava, ki ga naj ustvarja vsaka pravna tehnika.

Posebna naša doba, ki je tako polna ostrih kulturnih in gospodarskih konfliktov, v kateri se tako naglo razvijajo in spreminjajo socialne prilike, čuti svojo potrebo po pravnih, ki bi — v živem in neposrednem stiku z realnostjo življenja — umeli združiti postulate socialne evolucije z zanesljivostjo in stalnostjo zakona, ki bi izpopolnili pomankljivosti strogo juridične metode s pomočjo vseh drugih socialnih ved, skratka po takih pravnih, ki bi znali najti pravilno rešitev ne samo v paragrafih zakona, ne samo v pravni tehniki, ampak tudi v tistih duhovnih vrednotah, ki stoje nad vsako pisano formulacijo prava in so od nje neodvisne.

no stagnacijo v rudarski industriji, ki je v drugih državah, n. pr. v Čehoslovski, Nemčiji i. dr. še mnogo večja. Da obvaruje vlada naše rudarje in njihove družine najhujšega, je povoljno zaključila pogajanja z lastniki premo-govnikov, kajti jasno je, da bi brez državnih naročil nastala v rudarskih revirjih prav v kratkem strahovita socialna in gospodarska katastrofa.

Da je naša narodna vlada popolnoma upoštevala težaven položaj naših rudarjev in njihovih družin, kar je tudi zasluga naše narodne rudarske delegacije, ki je kompetentna ministrstva temeljito zainteresirala za bedo v rudarskih revirjih, je najbolje dokazala s tem, da je sklenila z lastniki premo-govnikov novo pogodbo, s čimer bo našim rudarjem, dasiravno ne popolnoma, pa vsaj v večjem obsegu zagotovila delo v rudnikih.

Vzorni Sokolci v spomin!

Dala je življenje za sokolsko idejo — Zalna manifestacija v Dolnji Lendavi

Dolnja Lendava, 20. aprila.

Dne 18. aprila ob 4. uri popoldan je za vedno v Gospodu zaspala prva naša sokolska načelnica in javna delavka gospa Hribar Pavla, rojena Brigant, učiteljica v Dolnji Lendavi.

Pokojnica je bila rojena leta 1896 v Senčurju na Gorenjskem. Njen oče je bil prvi Slovenec, ki je na Dunaju absolvirval višjo kmetijsko fakulteto in kot tak mnogemu pripomogel k razvoju našega kmetijstva. Pavlo so dali v samostan v Škofjo Loko, kjer je pridno dekle dovršilo meščansko šolo in učiteljico. Kot učiteljica je službovala v Kamniku in Mengešu, kjer je kljub strogi samostanski vzgoji vstopila med sokolske vrste in kmalu postala načelnica Sokola. Vedno in povsod je širila sokolsko idejo, zato je bila preganjana od avstrijske oblasti, ki je dobro vedela, da je Sokol tudi Slovan z dušo in telom. — Leta 1923 je bila premeščena v Doljno Lendavo. Kakor povsod, se je tudi tukaj vsa posvetila organizaciji Sokolstva. — S svojim kremenitim značajem, simpatičnim nastopom in z žensko nežnostjo si je kmalu pridobila splošen ugled med tukajšnjim prebivalstvom in je imela splošen uspeh pri sokolski organizaciji; postala je prva načelnica dolnjo-lendavskega Sokola. Bila je tudi uradnica prosvetnega referenta. Povsod in v vsakem mestu je vršila svojo službo vestno in natančno.

Zvesta svojemu poklicu in sokolski ideji je delala noč in dan, ne glede na svoje zdravje.

Zavratna bolezen ji je sledila povsod. Leka je iskala pri raznih zdravnikih, ki pa je več niso mogli rešiti.

Danes popoldan ob 1. uri se je zbrala množica naroda pred stanovanjem pokojnice. Navzroči so bili vsi šefi uradov z vsem svojim osebjem, kakor tudi učiteljstvo s šolskimi otroci. Cerkveni obred je izvršil č. g. župnik Jerič van. Za tem se je starosta lendavskega Sokola br. Sikič z ganljivimi besedami poslovil od sestre Sokolice. Nato je pevski zbor zapel žalostinko »Vigred se povrne«, nakar so naložili krsto na tovorni avto, ki je bil pokrit z mnogimi vencji. Pri cerkvi se je sprevod še enkrat ustavil, kjer so pevci ponovno zapeli »Vigred se povrne«, nakar je žalujoči množica prisel v avto in se odpeljal z zemeljskimi ostanki drage pokojnice na njen rojstni dom v Senčur na Gorenjsko, kjer jo bodo položili v domačo rod-binsko grobnico.

Blagi pokojnici želimo: Lahna ti bodi svobodna jugoslovanska zemlja, žalujočemu možu g. Hribarju pa naše iskreno sožalje!

Delovanje kamniškega Obrtnega društva

Občni zbor — Zgradba javne kopeli — Predavanja

Kamnik, v aprilu 1931.

Obrtniki celega kamniškega sreza so organizirani v Obrtnem društvu za politični okraj Kamnik, ki ima svoj sedež v Kamniku. Društvo, v katerem je vključenih okrog 500 obrtnikov, razvija jako živahno delovanje in je po uspehih sodeč najagilnejša stanovska organizacija v kamniškem srezu.

Pred kratkim se je vršil v restavraciji A. Ceder društveni občni zbor, katerega je vodil predsednik g. Ivan Pollak. Društveno delovanje in stremenje je v preteklem letu obstajalo v tem, da je dajalo svojim članom razne koristne nasvete in denarne podpore. V desetih letih obstoja je društvo razdalo nad 20.000 Din raznih podpor revnim obrtnikom, obrtnim šolam itd. Društveni odbor je sestavljen iz članov, ki zastopajo najrazličnejše obrtne panoge. Tvorijo ga predsednik g. Pollak, podpredsednik g. Potočnik, tajnik g. Justin, blagajnik g. Škof in odborniki gg. Homar, Hočevar Fr., Vavpotič, Možina, Uršič in Mächtig.

Na občnem zboru Obrtnega društva se je izvolil tudi poseben veselilni odsek, ki bo organiziral ob priliki 10-letnice obstoja veliko društveno proslavo z veselico in slavnostno gledališko proslavo. Proslava se bo vršila 15. avgusta pod pokroviteljstvom g. kamniškega sreskega načelnika. Čisti dobiček proslave se bo porabil za zgradbo javne kopeli. Društvo je vložilo na mestno občino prošnjo, naj mu podari za zgradbo kopeli stavebni prostor v ozadju mestnega parka. Občinski odbor je na svoji zadnji seji prošnjo ugodil in s tem bo dobil mestni park lepše estetično ozadje, obenem pa se bo poleg kopališča zgradilo javno stranišče, ki bo odgovarjalo vsem higijenskim zahtevam.

Javna gorka kopel bo služila v brezplačno uporabo obrtniškega naraščaju celega kamniškega sreza, proti majhni odškodnini pa bo na razpolago širši javnosti. Društvo ima v ta namen zbrano vsoto 30.000 Din, pričakuje pa, da bodo njegovo stremenje podprle z denarnimi prispevki tudi druge korporacije in institucije, saj je zgradba javne kopeli iz zdravstvenih in socialnih ozirih v Kamniku nujno potrebna.

Obrtno društvo je pričelo polagati veliko pažnjo na vzgojo obrtniškega naraščaja. V ta namen jim prireja primerna predavanja. Prvo predavanje v letošnjem letu se je vršilo preteklo nedeljo. Predaval je g. Polde Puhar iz Ljubljane o temi alkoholizem in srčna kultura. V dvehurnem predavanju je g. predavatelj na izredno zanimiv način opisal kvarne posledice alkohola, ki toliko naše mladine zavede v krvave pretepe, pokolje itd. Predavanja se je ude-

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefove grenčice«, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova voda« že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova voda« se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ležilo veliko število vajencev in pomočnikov, učiteljstvo, obrtne šole, mojstri in zastopniki tovarn. Spontan aplavz je bil dokaz, da je šlo predavanje poslušalcem do srca.

Obrtno društvo namerava v bližnji bodočnosti prirediti še več takih predavanj, kar z zadovoljstvom pozdravljamo.

Slovenske Konjice

Izid ljudskega štetja. V ponedeljek je zaključil tukajšnji popisovalni odbor svoje delo. Na teritoriju občine Konjice trg prebiva 1427 oseb, in sicer 684 moških in 743 žensk, ki žive v 329 družinah. Nastanjenih hiš je 207, dočim v 4 hišah nikdo ne stanuje. Prebivalstvo je poraslo od zadnjega ljudskega štetja za 111 oseb. Glede narodnosti se je vpisalo kot Jugoslovane 1306 oseb za nemško narodnost pa se je priznalo 117 oseb (pri zadnjem ljudskem štetju 171). V občini prebiva tudi 28 inozemcev. Končni rezultat nam je torej pokazal prav lep prirastek prebivalstva, istočasno pa tudi vidimo, da dobiva tudi naš trg vedno bolj jugoslovansko lice.

Smrt dolgoletnega požarnika. V nedeljo popoldne smo spremlili k večnemu počitku tukajšnjega dimnikarskega mojstra gospoda Kumpu Jožeta. Številna udeležba vseh gasilskih društev naše okolice, kakor tudi trškega občinstva je pokazala splošno priljubljenost pokojnika, ki je dolga desetletja svojega bivanja v našem trgu bil vedno najagilnejši član tukajšnjega gasilskega društva in dalje časa tudi društveni načelnik. S kolikšnim veseljem je pozdravil še lani novi gasilski avto in motorno brigado, a ni mu bilo usojeno, da bi še nekaj let užival zadovoljstvo spriču novih pridobitev. Za svoje neveljavne zasluge na polju gasilstva je bil pokojnik lani tudi odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje.

Izprememba posesti. Goslini pokojnega g. Strašnika na Prevratu je po ponovnih dražbah kupil tukajšnji gostilničar g. Bukovnik Gabrijel, seveda to pot za znatno nižjo ceno. G. dr. Gorlčar Ante pa je kupil blizu kolodvora stavbišče od gđ. Laurich Erne, kjer namerava še letos zgraditi vilo. G. Hrašnik Franc, tukajšnji lesni trgovec, pa bo preuredil svojo žago na električni pogon.

Radio

Ljubljana, četrtek, 23. aprila. 11.45 Sol-ska ura: Otroške narodne pripovedke V. Mörderorfer. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastika. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbo-hrvaščina. 19.30 Dr. O. Reya: Vremenslovoje. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Koncert muzike Dravske divizijske oblasti. 22.30 Časovna napoved in poročila. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 24. aprila. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Mladinska pevška ura, poje zbor mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. 19.00 Dr. S. Lapajne: Pravice avtorjev. 19.30 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 20.00 Prenos opere »Idomeneo« z Dunaja. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 23. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Belgrajski koncert in ruski pevski zbor. 18.30 Novice. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Večerna glasba.

Zagreb, petek, 24. aprila. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert. 18.30 Novice. 20.30 Beograd. 21.00 Vokalni koncert (Marija Zaludova). 21.30 Komorna glasba. 22.30 Novice. 22.40 Plesna glasba.

Beograd, četrtek, 23. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Harmonika. 18.00 Jugoslovanske pesmi. 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert Radio orkestra.

Beograd, petek, 24. aprila. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 15.00 Solški Radio. 17.00 Kuhinja. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Narodne z. dudo. 19.30 Nemščina. 20.00 Komedia. 20.30 Vokalni koncert. 21.00 Marija Zaludova: Vokalni koncert. 22.30 Novice. 22.50 Radio orkester.

Praga, četrtek, 23. aprila. 11.15 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Komorna glasba. 19.15 Operne arije. 19.40 »Potovanje okoli sveta«, glasbene scene. 21.30 Piano. 22.20 Orgle.

Praga, petek, 24. aprila. 10.30 Solški Radio. 11.00 Plošče. 12.25 Radio orkester v Brnu. 16.05 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Koncert Radio orkestra. 19.05 Saxofon (solo). 19.55 Mozartov koncert. 22.20 Sodobna glasba.

Cuida:

Farnmor

Roman

54

»Ah!« se je zasmel Valdor, gledajoč v smer rdečih streh; »kakšen hotel v Rue de Grammont bi mi bil ljubši kakor te hiše; razen tega pa me čakajo težave pri dokazovanju mojih pravic pred dolgočasnimi angleškimi sodišči.

»Vaša pravda za dedščino pa mi nakloni prijetnega družabnika za moje prisotnosti v Zatišju. Sicer pa se boste pri nas dolgočasili, Valdor. Saj veste, da živi moja mati bolj zase.«

»Nov dokaz, da sčasoma vsakomur preseda svetski vrvež. Koliko časa je nisem videl! Tedaj sem bil še golobrad dečko. Ali živi sama tu?«

»To ne! Za časa visokošolskih počitnic pride po navadi neki moj nečak semkaj. Razen tega pa živi pri njej neka moja varovanka, mlado dekle, še skoraj otrok, Lucilia pl. Wochsal.«

»Pl. Wochsal! Avstrijsko plemstvo?«

»Ne, ogrsko; toda ne, utegneta imeti prav, da je avstrijsko. Vsekakor pa vas opozarjam, da si ne smete delati prevar o našem Zatišju. Edina njegova lepota je morje.«

Šla sta dalje preko sipin vtopljena vsak v svoje misli, ko je Valdor nenadoma presenečeno vzkliznil:

»Ah, Farnmor, glejte, kako ljubka slika!«

Minister je dvignil pogled; čutil se je, da se more francoski plemič tako navdušiti za lepoto dežele. Toda ko je sledil zanosnemu pogledu tovariša, je zagledal v neki naravni utici, ki jo je napravilo gosto grmičevje in vejave, Lucilio. Ležala je na dišečem senu, si podpirala glavo s komolcem. a v desnici je držala knjigo.

Nehote sta oba skrajšala korake. Farnmoru je bilo neprijetno pozdraviti deklico v Valdorjevi navzočnosti, zato je hotel mimo dalje, ne da bi zbudil spečo, toda Francoz mu je položil roko na rame: »Za Boga, samo trenutek počakajte. Kdo je to?«

»Ljubko dete — za zdaj nič več. Moja varovanka, Lucilia pl. Wochsal.«

»Pri moji veri! Dražestna slika, poezija — kako bi rekel? — Take slike nisem še videl!«

»Sanjač! Pozneje jo boste videli,« je odgovoril z obotavljanjem. »Zdaj je ne bova motila. Prosim vas pa, da ji ne govorite v takem izbranem jeziku. Laskanje je strup za tako mlado dekle.«

Stopal je dalje in Valdor mu je sledil nekoliko razočaran. Toda bilo je prepozno. V vejave je zašumelo. Bila je vervečica, ki je zbudila Lucilio, da je odprla oči. Skočila je na noge in stekla naproti ljubljenu očetovskemu prijatelju z otroško radostjo.

Sredi pota je šele videla, da ni sam. Boječe je za-

rdela ter prenehala teči. Tedaj ji je varuh prijazno stopil naproti, jo pristrčno pozdravil in jo peljal k Valdorju.

»Dovoli, Lucilia, da ti predstavim svojega starega, ljubega prijatelja,« je rekel Farnmor.

»Za Boga!« je pomislil Francoz, ko se je mlada deklica po površnem, ljubkem odzdravu z radostnimi vzkliki okrenila k Farnmoru. Njeno resno izrazito obličje se je razžarilo od veselja. »Za Boga — angelsko obličje. V svojem življenju sem videl neke podobne smehljaj. Kje neki? Morda na kakšni fantazijski sliki Karla Dolcisa! Tako je! In kako je udana svojemu varuhu! Morda je to edino bitje na zemlji, do katerega nekaj občuti?«

Naredil se je večer. Na Lucilijino prošnjo niso prižgali še luči v salonu. V sobi zraven salona pa je že gorel lestenec. Valdor je igral ekarte z osebnim Farnmorovim tajnikom. Lucilia je sedela pri odprtem oknu, skozi katero se je vtila mesečina in posrebrila s svojo lučjo ves prostor. Tudi dekličine obrazne poteze so se jasno razločevale.

Lady Castlemere, postavna dama, ki je vkljub svojim sedemdesetim letom in telesnim nadlogam bila videti krepka, je bila tudi v salonu. Tudi Lionel Caryll in Farnmor sta bila tu in vendar je vladala v sobi globoka tišina. Mladi mož je bil sicer precej živahen, toda pred stricem se je počutil nekam neudobno. Kakor da se je bal hladnega in oholega moža. Tudi zdaj se ga ni upal motiti, ko je zatopljen v misli opazoval svojo ljubko varovanko.

Za Jakopičev paviljon

Ljubljana, 22. aprila.

Na današnji seji mestnega občinskega sveta se bo reševalo in najbrž končno odločalo tudi vprašanje Jakopičevega paviljona. Naša javnost lahko zadnji čas na vseh koncilih in krajih Ljubljane opazuje živahno prenavljanje in premlajanje: stare ulice se razdirajo in se zidajo nove, v tivolskem parku iztrebljajo vse, kar je starega in beležnega, in mu z mogočnim, delavnim zaletom klešejo novo podobo, skoraj na vsakem oglu se pojavljajo nove hiše in palače — naše mesto se napravlja, kakor da je velika doba šele pred njim. Eno največjih javnih dejanj Ljubljane v tem času je brez dvoma preureditev tivolskega parka po načrtih arhitekta prof. Plečnika. Na svetu v resnici ni mogoče nobene silvi brez žrtev doseči in tako smo se tudi Ljubljančani za nekaj časa rade volje odrekli vsem tistim zapeljivim lepotam in komoditetam, ki smo jih z velikimi, slovečimi tivolskimi kostanji podedovali od prednamcev, brez besede, dasi morda malo sentimentalnega srca, smo gledali, kako je pod sekirjo padal stari drevored, in smo se tolažili sami pri sebi, da je za generacije, ki bodo še prišle, pač vsaj malo treba tudi polpeti.

Nazadnje pa smo čuli, da bo padel tudi Jakopičev paviljon, tista mala, neznatna slavnica na začetku nekdanjega drevoreda, ki si v pičlih in žalostnih dvajsetih letih svojega obstoja v resnici ni utegnila pridobiti večjih zaslug za slavo in čast našega mesta in naših mestnih očetov, kakor da je eni za drugo približno trem generacijam naše upodabljalne umetnosti dajala streho in zatočišče in da je skozi njene najhine, intimne prostore naši umetnosti in našemu imenu vodila pot do sveta.

Ironija usode menda v resnici nikjer tako brutalno ne kosi kakor v svetu umetnikov: Jakopičev paviljon, ta naša osnova in visoka šola estetik, naj položi svojo glavo na oltar estetskemu principu, ki nam ureja tivolski park. Pri nas smo še zmirom tako majhni in kratkovidni, da nismo nikoli naenkrat zmogli dveh dobrih dejanj. Če hočemo imeti spodoben park, že mislimo, da si moramo za protiuslugo s korenino izpuliti umetniški paviljon. S korenino izpuliti, pravim; zakaj, ne delajmo si nobenih iluzij in nikar ne hodimo z dobrosrčnimi tolažbami okrog: če bomo enkrat razdrli Jakopičev paviljon, ga precejšnjo večnost ne bomo imeli drugega. In tista klavna goslaštva po dvoranih, ki jih obljubljajo umetniškim razstavam poslej, ne bodo mogla paviljona nikdar nadomestiti.

Interes naše kulture je, da Jakopičevega paviljona tako dolgo ne smemo odstranjevati, dokler naši umetnosti ne bomo mogli nuditi, če ne boljše, vsaj enakovredne strehe. Fri.

Omejitev dela v papirnicah

Ljubljana, 22. aprila.

Združene papirnice so morale vsled pomanjkanja naročil pri svojih papirnicah v Vevčah in Goricanah omejiti delo na 4 dni v tednu. Kako dolgo bo ta omejitev dela trajala se še ne more predvidevati.

Celje

* Ljudsko vseučilišče. Prihodnje predavanje bo v ponedeljek 27. t. m. ob 20. uri na meščanski šoli. Predaval bo g. Goniček Gvidon o temi »Duševnost evropskih narodov«.

* Velika gasilska dneva bosta dne 6. in 7. junija, ko bo prostovoljno gasilno in reševalno društvo proslavilo svoj 60-letnik.

* Nova javna bencinska črpalka. G. Bremec Anton bo pred svojo avtomobilsko poslovalnico v Miklošičevi ulici postavil javno bencinsko črpalko sistema »Roco«.

* Koča na Korošici bo tudi za bankoštne praznike oskrbovana, na kar se že sedaj opozarjajo planinci.

* Gostovanje ljubljanske drame. V torek zvečer so Ljubljančani v Mestnem gledališču vpriporili Andrejavo »Mladoletje«.

* Smrtna kosa. 22. t. m. je na Ostrožnem št. 62 umrla ga. Mirnik Antonija, zasebnica, stara 74 let.

* Prevoz zabranjen. Med Hranilnico Dravske banovine in hotelom »Pošta« visi preko ulice napis »Prevoz zabranjen«. Včasih je tam res bil prevoz prepovedan, toda sedaj že leto dni teče tam nova razširjena in podaljšana Askerčeva ulica, po kateri ni prevoz prepovedan, temveč celo zaželen, da se razbrezmeni preveč frekventirana Mariborska cesta. Tabla sodi torej v muzej, ne pa na ono mesto.

* Mestni avtobus ne bo vozil do Rimskih toplic, kakor je bilo javljeno, temveč samo do Laškega.

* Borza dela v Celju išče 3 blapece h konjem, 11 blapecev h govedu in za poljska dela, 2 kravarja-švicarja, 2 kočijaža, 2 poljska delavca, 2 vrtnarja, 2 apnarja, 1 kovača, 1 kolarja, 1 predileca in kodralca žime, 1 krojača, 1 raznašalca kruha, 1 sladoleparja, 1 slikarja, 2 kovačka ter 2 mizarstva in po 1 sodarskega, čevljarkega, mlinarskega in pekoveškega pomočnika, 36 kmetijskih dekel, 4 poljske delavke, 1 perico, 1 šiviljo perila, 1 gostinjsko kuharico, 4 kuhinjske služkinje, 5 servirk, 1 hotelske sobarice, 3 natakarice, 7 kuharic, 22 služkinj ter 1 šiviljsko vajenico.

* Mestni kino predvaja danes zadnjič veliki češki film »Polkovnik Švec«, ki prikazuje znameniti pohod češkoslovaških legij skozi Rusijo. Šolska predstava ob 16:30, večerna predstava ob 20:30. Kot dodatek dve zvočni enodejanki.

Jz Dravske banovine

d »Službeni list« kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 27, z dne 22. aprila 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o zdravstvenih zadrukah. — Zakon o obveznem zavarovanju posevkov in plodov zoper točo. — Pravilnik o pobijanju gobavosti. — Pravilnik o pobijanju trahoma. — Popravek k zakonu o zdravnikih za boleznih ust in o zobotehnikih. — Pravilnik o banovinskih pristojbinah na ribarske izkaznice. — Popravek k proračunu izdatkov in dohodkov Dravske banovine za leto 1931-32 in njega pravilniku. Izpremembe v staležu državnih in ban. uslužbencev v območju kraljevske banske uprave Dravske banovine. — Objava banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1931.

d Pozivamo vse absolvente strojne in elektro delovodske šole, ki niso člani »OPEST«, da se sigurno zglase pisмено s polnim naslovom in poklicem na zavod T. S. S. ali na »OPEST«, Borštnikov trg 1, Ljubljana.

d Dražba zaplenjenega orožja bo 11. maja t. l. na sreskem načelstvu v Kranju od 9. ure dalje. K licitaciji bodo pripušteni le koncesionirani trgovci z orožjem in osebe, ki imajo veljavne orožne liste ali dovolila za nabavo orožja. Licitanti morajo te listine s seboj prinesiti.

d Obmejini turistiški promet z Italijo. Slovensko planinsko društvo, osrednji odbor v Ljubljani, opozarja še enkrat na že objavljen razglas radi prijav za doseg obmejnih kart glede posejanja planin v obmejni zoni. Kdor reflektira na obmejno karto, naj se zgasi v pisarni Osrednjega odbora (Palača Kreditne banke, IV. nadstropje) nepreklicno do 25. t. m. Vsakdo naj prinese s seboj sliko za legitimacijo in 10 Din za pristojbino.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398-2

d Redni občni zbor SPD bo v nedeljo 26. aprila t. l. ob 9. uri v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

d Slovensko planinsko društvo naznanja, da bo predaval g. Leo Poljanec iz Maribora o deželi Togo (Afrika) 5. maja t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union«.

d Hmeljarska prodajna zadruga r. z. z. o. z., ki se je nedavno ustanovila in bo imela svoj sedež v Zalcu, ima svoj prvi redni občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob pol 9. uri v mali dvorani hotela »Evropa« v Celju.

d »Solčni dnevi, pesmi za dobro voljo«, najnovejša priredba slov. pesmi gosp. kapelnika dr. Čerina se izvajajo prvič danes v radiokonzertu vojaške glasbe. Opozarjamo na to koncertno točko vse radioposlušalce.

d Velika ruska loterija. V Beogradu in v vsej kraljevini Jugoslaviji je našlo svojo novo domovino veliko število ruskih bojnikov, udeležence svetovne vojne in kasnejše državljanske vojne v Rusiji. So to stari vojaki, vdove in njihova deca, ki so zaradi bolezni izgubili sposobnost za delo. S srčno pomočjo bratskega naroda so našli ruski oficirji in vojaki v svoji novi domovini ne le pribežališče, ampak jim je omogočeno tudi umstveno in telesno delo, ki odgovarja njihovi sposobnosti. Toda vdove in deca vojakov, ki so padli na bojišču in oni vojaki, ki so ostali pohabljeni pri življenju, niso v stanju, da si zaslužijo vsakdanji kruh, zaslужijo tem večjo pomoč in podporo. Središnja uprava vseh ruskih oficirskih organizacij v kraljevini Jugoslaviji želi pomagati tem žrtvam svetovne vojne ter prirediti v ta namen z dovoljenjem ministrstva za kmetijstvo in vode veliko loterijo v korist siromašnim svojim članom in njih deci. Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander je prvi prisločil na pomoč in poklonil za to loterijo krasno darilo, dragoceno zlato uro s svojim monogramom. Razen dragocene kraljeve ure in daril mnogih dobrotnikov bo imela loterija še 705 dobitkov in skupni vrednosti 350.000 Din. Glavni dobiček je kmečka hiša z dvoriščem, dalje avtomobil, motorni čoln,

Jz drugih banovin

Razbojnik Medić ima tri zagovornike

V Šibeniku se nadaljuje razprava proti zločasnemu razbojniku Todoru Mediću. V razpravno dvorano ga pripeljejo 4 orožniki z noži na puškah. Medić je oblečen v zimsko obleko za kaznjence in ima okove na nogah. Na licu se mu poznajo brazgotine od ran, ki jih je dobil v zadnji borbi z orožniki. Vede se nervozno ter radovedno opazuje obkinstvo v dvorani. Pri tem ženketajo okovi na nogah, kar marsikogar med občinstvom pretrese. Rojen je bil leta 1901. Ima starše in tri sestre Pisati in brati se je naučil v zaporih. Obtožbeno je državni tožilec čital tri četrte ure, nakar je Medić izjavil, da je razumel. Kakor smo večeraj poročali, se je moral Medić najprvo zagovarjati zara h umora Joviše Vclareviča, katerega je zvezal s pomočjo tvarišev in ga vrzel živega v vodnjak, ter ga nato oropal. Večeraj in predvečerajšnjim so zaslišali številne priče, ki so vse izpovedale obremenitvo za razbojnika.

Psihijatri o morilcu Žimbrenku

Včeraj so bili zaslišani psihijatri glede duševnega stanja morilca Žimbrenka, ki je, kakor smo poročali, umoril na cesti 14letno deklico Ivko Vrkljan. Izvedenec dr. Hercog je izjavil, da so opazovali Žimbrenka, ko je po poskušnem samomoru ležal v bolnici in so ugotovili, da dobiva histerične napade. Nadalje so strokovnjaki ugotovili, da je sifilitik in bo prej ali slej žalostno končal od paralize. Žimbrenkov intelekt je dobro razvit. Po značaju je ambiciozen, toda slabši in zaradi tega zloben. Bil je vedno nasilen, kakor vsi njegovi predniki. Po vsem tem

10 mesečnih letovanj na Jadranu, zlate moške in ženske ure, dragocene preproge, 200 komadov državne vojne škode, 200 srečk državne razredne loterije in več drugih manjših dobitkov. Zrebanje bo neodložno 15. junija in 15. decembra 1931. Srečke veljajo za obe zrebanji in stane 10 Din komad. Že pred dvema leti je centralna uprava organizirala slično loterijo, ki je zelo povoljno uspela. Takrat je darilo Nj. Vel. kralja, dragoceno broško z briljanti, dobila ga. Schwarzova, ki stalno biva v Nemčiji, in ji je bila izročena preko nemškega poslanstva v Beogradu 7. februarja 1930.

d Poziv fotografom! Na tujsko-prometni razstavi v jeseni leta 1931 bo v njenem propagandnem delu poseben oddelek namenjen fotokloristiki. Pripravljalni odbor razpisuje radi tega 11 nagrad za najboljšo povečano fotografijo tujsko-prometnih krajev Dravske banovine, in sicer 1. nagrada Din 750—, 2. nagrada Din 500—, 3. nagrada Din 300— in 8 nagrad Din 150—. Natečaja se lahko udeleže vsak poklicni fotograf ali fotograf-amater Jugoslovan. Slike se morajo predložiti pisarni pripravljalnega odbora za prireditev tujsko-prometne razstave, Šelenburgova ulica 7/1. bodisi že v povečanem obsegu, bodisi vsaj v formatu 9 krat 12 cm pod geslom v zapetih kuverti, v kateri se nahaja točen naslov natečajnika, najkasneje do 20. junija 1931. Natečajnik nagrajenih slik v merilu vsaj 9 krat 12 cm se zaveže, da da sliko v ustreznem merilu, vsaj 30 krat 40 cm, na razpolago pripravljalnemu odboru za razstavo. — Poleg nagrajenih slik se morejo razstaviti tudi druge fotografije v povečanem merilu, kolikor bo to dopuščal prostor. Nagrajene slike more pripravljalni odbor na svoj račun pomnožiti ter jih uporabljati za tujsko-prometno propagando.

Ljubljana

Četrtek, 23. aprila 1931: Adalbert, Pravoslavni, 10. aprila: Terentije.

Nočno službo imata lekarni Sušnik in Marjinec v Kuralet na Gosposvetski cesti.

■ Iz bolnice. V sredo popoldne je žagal na motorni žagi 23-letni Jere Valentin, sin posestnice v Strelški ulici. Na mokrem polenu mu je spodletelo in žaga ga je poškodovala na desni dlani. Moral je v bolnico.

■ Dobava šolskih klopi za licej. Mesno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 30 kom. šolskih klopi. Ponudbe je predložiti do 1. maja 1931 pri Mestnem ekonomatu, kjer se tudi dobijo dobavni pogoji.

■ Naprava betonskih in bazaltoidnih tlakov v mestni hiši Jegličeva cesta 10 in Japljeva ul. 2. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje napravo betonskih in bazaltoidnih tlakov. Ponudbe je predložiti do 1. maja 1931 pri Mestnem ekonomatu, kjer se tudi dobijo dobavni pogoji.

■ Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Derenda. 1047a

■ Dramska premijera. V soboto 25. t. m. ima naša drama zopet svoj velik praznik. Ta dan se vpripori prvič na slovenskem odru Hoffmannsthalov »Slehnernik«, misterij o življenju in smrti bogatinskega Slehnernika, ki ga je priredil za naš oder pesnik Oton Župančič. Režija je prof. Šestova. Glavno vlogo Slehnernika igra g. Levor, v ostalih vlogah so zaposleni skoro vsi člani naše Dramе. Pri predstavi Slehnernika sodeluje operni zbor in vojaški orkester. Posebno opozarjamo na to, da bodo vse predstave »Slehnernika« v opernem gledališču.

■ »Oj ta prešmentana ljubezen«, najnovejša opereta domačih avtorjev, mladega nadarjenega komponista Siviča in člana Narodnega gledališča, znanega pevača Simončiča se vpripori v naši operi v nedeljo 26. t. m. zvečer. Skušnje so v polnem teku. Skušnjam prisostvujeta oba avtorja. Dirigira dr. Svara, režira g. Povhe. Nova inscenacija je napravljena po načrtih g. Ujanišičeva. Pleše študira z baletnim zborom g. Golovin.

je Žimbrenk psihopatološki človek z defekti, kakršne normalen človek nima. Brani se pred sodniki dosledno. Da se ne spominja več, kako je prišlo do umora, je izmišljotina, kakršne se obtoženci v zadnjem času radi poslužujejo. Prištevit je pa v toliko, da je vedel za posledice svojega zločina. Ker je psihopat, je vprašanje, v kakšnem stanju je bil, ko je izvršil zločin. Drugo je pa vprašanje, če vpliva njegova težka bolezen na delovanje njegovega intelekta. Izvedenec dr. Hercog meni končno, da Žimbrenkova razumska stran ni trpela zaradi njegove bolezni in dedne obremenjenosti in je Žimbrenk mogel presoditi značaj in posledice svojega dejanja. Da je Žimbrenk psihopat, je izpovedal tudi drugi izvedenec dr. Riesner. Po zaslišanju izvedencev in govoru zastopnika javnega tožileca je bila razprava prekinjena. Obsodbo bo sodišče izreklo danes ob 17. uri.

b Sinovi z materjo ubili očeta. Seljak Gojkovič iz vasi Zimic v karlovcem srezu se je pred tedni vračal v mraku domov iz Tušilovca. Doma je zahteval večerjo in pri tem se je sprl z ženo. Žena je moža v prepiru udarila z lopoto tako silno po glavi, da se je Gojkovič na mestu nezavesten zgrudil. Tedaj sta prišla tudi njegova sinova Gliša in Tadija in očeta obdelavala z batina, da je kmalu nato izdihnil. Truplo sta sinova s pomočjo matere skrila v seno, nekaj dni nato sta ga na ponoči odnesla 20 km daleč ter ga vrgla v Kolpo. Gojkovičovo truplo je reka naplavila nato pri Kovačevu. Gliša se je med tem zelo zanimal za usodo svojega očeta, da bi prevaril oblasti, ki so Gojkoviča iskale. Zločinski sin je odnesel celo očelov klubok k obrežju, da bi mislili, da je po nesreči utonil. Orožniki so vseeno zaslišali tudi njegovega brata in mater, ki je priznala strašen očetomor.

Maribor

m Ljudsko štetje v Rošpohu. V občini Rošpoh pri Kamnici so pri sedanjem ljudskem štetju nasteli 1007 prebivalcev, med temi je le 10 Nemcev, pa še od teh je 8 tujih državljanov.

m Koncert Glasbene Matice. Glasbena Matica bo priredila dne 2. maja v veliki dvorani pivovarne »Union« koncert s turnejskim programom. V petek, dne 24. t. m. bo zopet redna vaja.

m Ljudska univerza. Jutri, v petek, ob 20. uri bo predavala ga. dr. Mira Vodvarka-Kočonda, profesorica v Zagrebu dne ob nogometno zastopnica modernega ženskega pokreta o »Novodobni ženi in zakonu«. Raztolmačila bo problematičnost in krizo sedanega zakona s stališča moderne žene. Vsekakor tako za žene, kakor za moške zanimivo vprašanje.

m Mariborski nogomet. ISSK Maribor bo gostoval v nedeljo dne 26. t. m. v Celovcu ter odigral s tamkajšnjim SK Rapidom prijateljsko tekmo. — Istega dne bo nogometno moštvo ASK Primorja iz Ljubljane odigralo v Mariboru prijateljsko tekmo s tukajšnjim SK Železničarjem. — Jutri, v petek, dne 24. aprila bo SK Železničar gostoval v Gradcu, kjer bo s klubom Kastner & Ohler absolviral revanšno boksarsko tekmo. Kakor znano, so Gradčani nedavno zmagali v Mariboru s 7 : 5. — Prvenstvena nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Svoboda, ki bi morala biti v nedeljo, je odložena na nedeljo 3. maja dopoldne.

m Prva dijaška predstava. Jutri, v petek ob 17. uri popoldne bo v našem gledališču prva letošnja dijaška predstava. Vprijorila se bo Finžgarjeva kmečka drama »Veriga«.

m Dogodek v mestu Gogi. Eno izmed najzanimivejših sodobnih dramskih del, Grumov »Dogodek« v mestu Gogi, pripravila v režiji g. J. Koviča naša drama. Krstna predstava bo v kratkem.

m Vojaški novinci. Te dni se zbirajo z vseh strani v Mariboru vojaški novinci. S cvetjem okrašeni in s kovčgi na ramenih prepevajo po mestu. Ker jim po gostilnah, če so pijani, ne smejo več točiti alkoholnih pijač, doslej še ni bilo nobenega resnejšega incidenta.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m Kinematografi. Grajski kino: Trgovci z dekleti na delu. Kino Union: Vesela dunajska dekleta.

m Zasliševanje Mohorka in tovarišev. Tukajšnje okrožno sodišče nadaljuje zasliševanje Mohorka in tovarišev, posebno še, ker je Jelovski morilec osumljen sedaj še umora posestnika Fingšta iz Gorice pri Račah, dne 9. novembra 1929. Aretirani Friderik Klančnik, katerega dolži Mohorko roparskega umora Kanclerja, odločno taji vsako krivdo. Zaradi tega ga bodo najbrže danes konfrontirali z Mohorkom in Rudolfom Kovačem.

m Razstava lovskih psov. V soboto 25. t. m. ob 20. uri bo v lovski sobi hotela Orei ustanovni občni zbor mariborske podružnice ljubljanskega društva Ljubiteljev psov ptičarjev. V nedeljo ob 7. uri zjutraj bo v hotelu Meran razstava psov, nato pa v lovišču Koretova vas, Slavnica vzrejna tekma. Odhod iz Maribora z vlakom ob 9. uri.

m Nova trgovina A. Lesjak, Gosposka ul. 11 nudi po najnižji dnevni ceni stalno svežo prazno kavo, čaj mast, riž, olje, moko in vsa druga živila. 1005

m Kriza dela v Rušah. Ruše so se že pred vojno, posebno pa po vojni razvile v največje industrijsko središče v Dravski dolini. V zadnjem času pa vse bolj in bolj peša. Tovarna za vžgalice je likvidirala in odpuščeno je vse delavstvo in uradništvo, pa tudi tvornica za dušik omejuje delo. S 1. majem bo zopet 41 delavcev oduščenih. Kje naj si najdejo novega zaslužka?

m Trg v sredo. Večerajšnji trg je bil bolj srednje založen. Kmetje so pripeljali 5 voz krompirja in čebule, 2 voza lesnih izdelkov in lončevine, 30 voz sena in 7 slame. Perutnine je bilo krog 200 glav. Cene so bile v splošnem iste kakor v soboto. Značilno je, da se italijanska solata prodaja še vedno po 14 Din kilogram, cvetače pa po 3 do 16 Din ena. Tako draga ni nikjer v Jugoslaviji. Sicer je na trgu mnogo repinčja in regrata, ki se prodaja po 1 Din kupček. Domačega radiča je malo, italijanski se prodaja po 14 Din kilogram. Zelo mnogo, krog 1500, je bilo večeraj na trgu sadnih dreves. Prodajala so se po velikosti in kakovosti po 5 do 30 Din eno. Seno se je podražilo. Prodajalo se je po 120 do 180 Din q. slama pa po 60 do 65 Din.

m Rokobornbe tekme. Rokobornbe tekme za prvenstvo Dravske banovine, ki so bile zadnjič iz tehničnih vzrokov odložene, bodo definitivno v soboto, dne 25. t. m. in v nedeljo 26. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma.

m Nesreča v tkalnici. Tkalski stroj je v torek zvečer nevarno poškodoval desno roko 16-letne delavke Hede Švecevo, ki je zaposlena v tovarni »Jugoslovanska Zerkovič« na Teznu. Morala je v bolnico.

m Padec z voza. V torek je v Hočah padla z voza 70 letna posestnica Ana Rajhova in si zlomila levo roko. Zdravijo jo v bolnici.

m Nesreča s samokresom. V Vukovskem dolu je v torek posestniški sin Rudolf Kocbek po nesreči s samokresom obstrlel svojega prijatelja 28 letnega posestniškega sina Leandra Ockerla. Težko ranjenega fanta so prepeljali v bolnico.

m Tatvina radenske slatine. Vekoslavu Spindlerju je neznanec ukradel iz kleti v hiši št. 1 v Stolni ulici 24 steklenice radenske slatine.

m Aretacije. V torek sta bila v Mariboru aretirana Ana S. radi nedostojnega vedenja v bolnišnici in Alojzij F. radi beračenja.

m Vlom v podstrešje. Častnikova vdova Marija Vošnjakova, stanujoča v Klavniški ulici št. 12, je v torek prijavila policiji, da je neznanec vliomil v njeno podstrešje in odnesel štiri lonce, nekaj knjig, nogavic, žarnih trakov itd. v vrednosti par sto dinarjev. Neka sestanovalka je ob istem času videla na stopnišču nekega neznanega mladeniča, starega krog 22 let, katerega sedaj išče policija.

Morilci fin. stražnika Resnika tretjič pred sodiščem

Veleproces v mariborski porotni dvorani
Danes se začne pred mariborskim okrožnim sodiščem veleproces radi umora finančnega pripravnika Janka Resnika, ki je bil dne 7. septembra 1926 umorjen med službo v nekem gozdu ob meji pri St. Ilju v Slov. goricah. Ker je vabljenih okrog 100 priboj, bo razprava po daljšem presledku zopet v bivši porotni dvorani.

Radi umora se bodo zagovarjali pred senatom 5 sodnikov zopet isti obtoženci: Bezjak Vincenc, Klemensberger Franc, Golob Alojz in Jamernik Dominik, ki so stali že meseca julija 1927, in potem drugič pri tridnevni razpravi meseca oktobra 1927 pred porotnim sodiščem. Takrat so se vsi porotniki s sodnim dvorom vred podali celo na kraj umora v Ceršak pri St. Ilju. Obtožba je takrat temeljila predvsem na priznanju enega obtoženca, 15letnega posestniškega sina Dominika Jamernika iz Jarenine, katerega so dva meseca po umoru slučajno prijeli, ko je hotel prekoračiti mejo. Jamernik je po navedbah obtožence bajke takrat priznal, da so vsi štirje obtoženci, ko so prišli iz Avstrije preko meje, umorili finančnega pripravnika Janka Resnika. Pozneje je Jamernik to priznanje zopet prekalal, češ da mu je bilo le izsiljevo po orožnikih. Porotniki so obtožence pri razpravi dne 6. okt. 1927. oprostili, in sicer Alojza Goloba z 12 glasovi, ostale 3 obtožence pa z 8 glasovi proti 4 glasovom.

Pred več meseci pa je državno tožilstvo predlagalo obnovo postopanja, češ, da sta se zadnji čas obtožence Alojz Golob in Vincenc Bezjak pri delu v Slovenskih goricah, Golob pa tudi v Avstriji, kjer je nekaj časa služil, hvalila, da sta bila pri umoru udeležena, a jima niso mogli ničesar dokazati. Golob in Bezjak sedaj tajita, da bi kedaj v tem smislu govorila.

Tekom obnovljenega postopanja se je tudi govorilo, da se umor ni izvršil 7., ampak že 6. sept. 1926.

Za razpravo je tako med pravnimi krogi kot tudi med obmejnimi prebivalstvom velikansko zanimanje, in je še dvomljivo, če bo moglo sodišče obvladati ogromen material v treh dneh od 23. do 25. aprila, kakor je zaenkrat določeno razpravljaj. Senatu bo predsedoval sodni svetnik g. Lenart, državno tožilstvo bo zastopal gospod dr. Dev, a obtožence bodo branili odvetniki: dr. Kumbatovič, dr. Reisman in dr. Šnuderl.

Studenci pri Mariboru

Finžgarjeva proslava v Studenih.

V soboto 18. t. m. je studenški Sokol proslavil 60. letnico rojstva našega pisatelja F. S. Finžgarja z uprizoritvijo jubilarne narodne igre »Divji lovci«. Uvodni govor je imel starosta br. Hren, ki je v preprosti in razumljivi besedah orisal Finžgarjevo osebnost in njegov pomen za nas Slovence in splošno Jugoslovane. Nato je sledila uprizoritev »Divjega lovca«.

Igro je zrežiral br. Blažič, ki je pokazal precej režiserske rutine. Igralce je izoblikoval mestoma zelo dobro, le scenerija bi lahko bila pri studenških razmerah boljša. Najboljši je bil rihlar Zavrtnik, Majda to pot ni bila kot običajno. Odvadi se bo morala melanholičnega govora, ki gledalce dolgočasni. Janez je podal precej dovršeno osebnost gorenskega razboritega fanta. Gašper je rešil svojo vlogo zelo dobro, enako tudi Tine. V maski na višku pa je bil kmet Jež. Tonček je bil na mestu v igri, ne pa v maski. Ostali igralci so se potrudili z različnim uspehom, vendar tako, da je bila vprizoritve v celoti precej enotna. Obisk je bil dober, želeli bi pa večje udeležbe z ozirom na ta pomembni jubilej.

Šmartno pri Litiji

Razpisano mesto poslovdje tukajšnje Kmetijske zadruge je bila podeljena g. I. Skodniku.

Naše agilno gasilno in reševalno društvo je imelo preteklo nedeljo prvo letošnjo vajo; obenem je odbor sporazumno z vsem moštvom sklenil temeljito renovirati društveni vrt, popraviti zid in ograj. Letos bo društvo 23. junija slavilo 45 letnico obstoja. V nedeljo 10. maj bo društveni zlet na Sv. Goro pri Litiji.

Potovanje po zvezdi večernici

55.

Danica in Čučurci sta se utrujeni zgrudili pod veliko planinko. Dalje nista mogli; zato sta sklenili tamkaj prenočiti. Skušali sta zadremati, toda skrb zaradi strašne Dušanove usode jima ni dala zatisniti oči. Druga drugo sta tolažili in si zatrjevali, da se je dečku gotovo posrečilo premagati zmaja in ubežati smrti. Potolaženi z upanjem sta naposled le zadremali in se prebudili šele takrat, ko je posijalo solnce.

Razsodba v železničarskem procesu

Zaradi zločina utaje in prikrivanja je senat obsodil 5 obtožencev — štirje obtoženci pa so bili oproščeni

Ljubljani, 22. aprila.

Obravnava proti obtoženim železničarjem radi malverzacij s premožem na gl. kolodvoru je trajala do 0:30 ponoči, naka je bila prekinjena do 9. ure dopoldne.

Danes dopoldne je bil na val občinstva v dvorano še večji kot včeraj, znak, kakor živo se zanima za usodo obtožencev, ki so že od 26. aprila lani suspendirani od službe in so jim bili prejemki znižani za 60 odstotkov. Kakor se je izvedelo, je bila sodna obravnava projektirana šele v maju, a so z njo pohlitali, ker bi obtožencem sicer po določilih zakona o premešnem osebju po preteku enega leta, to je 26. t. l. popolnoma ustavili prejemke.

Državni pravdnik je govoril do 9:45, vztrajal je pri navedbah obtožencev in je zahteval za vse obtožence obsojnih kazni.

Ob 9:45 so se nato do 12:45 ure vrstili obrambni govori zagovornikov dr. Koruna, dr. Jelenca, dr. Zitka, dr. Pegana, dr. Švignja, Milčinskega in dr. Kreča. Vsi so izpodbijali razloge obtožnice, ostro kritizirali postopanje železniške policije in poudarjali, da je krivda obtožencev teoretično izkonstruirana in da so vsi obtoženci neoporečni in poštenj. Ves številni železniški aparat ni mogel ugotoviti nobenega primanjkljaja premoga. Obtoženci so prodajali režijski premog, ne pa kurilniškega. Pledirali so za popolno oprostitev vseh obtožencev.

Ko so zagovorniki končali svoje govore, je

Novo mesto

Promocija. Danes promovira na Masarykovi univerzi v Brnu kot prvi Slovenec za doktorja medicine g. Bogo Skalicky, sin kmetijskeke strokovnjaka in bivšega ravnatelja kmetijske šole na Grmu. Mlademu doktorju iskreno čestitamo!

Odprta noč in dan so groba vrata. V ponedeljek so na šmihelskem pokopališču položili k večnemu počitku novica usmiljenih bratov brata Julija Moleta. Pred nedavnim časom je dal slovo finančni službi, ki jo je do svojega tridesetega leta vestno opravljal ter stopil v red, kjer pa mu je zavratna bolezen kaj kmalu pretrgala nit upov polnega življenja. Bil je blaga duša in pravi angelj bolnikov. Častem mu spomin!

Osebnost. Poštna uradnica ga. Marija Dularjeva je premeščena v Kranj.

Vojaški novinci — rekruti so za naše mesto nekaj novega. Prišlo jih je zelo veliko iz južnih krajev države. Njihova svojevrsna noša in zagorela polt sta te dni vzbujali pozornost med meščanstvom.

Licencovanje bikov se vrši za občino Šmihel-Stopice v petek 24. t. m. ob osmih zjutraj na sejnišču v Novem mestu. Isti dan ob dveh popoldne je licencovanje za občino Brusnice na Ratežu. V soboto 25. aprila pa bo licencovanje za mirnopeško občino ob osmih zjutraj pri Novljanu v Mirni peči. K licencovanju se mora prijaviti vse 15 in več mesecev stare bike, sicer bi njihovi lastniki zapadli kazni.

Mesto sovražnika — prijatelja. Kopali so v Florjančevem vinogradu. Vse je bilo židane volje. Tudi prijatelja France Zajca in Tone Lokar. Razpoloženje pa so hoteli kaliti vinjeni fantje, ki so pripeli mimo vinograda. Eden izmed njih se je zapodil proti Zajcu, hoteč ga podreti na tla. Priskočil mu je takoj na pomoč prijatelj Lokar, ki je z motiko v roki hitel braniti napadenega Zajca. Prehitro pa je mahnil z motiko proti napadalcu in mesto njega tresčil z viso silo prijatelja Franceta po rebrih, da mu je na mestu eno zlomil.

Jurjev semenj je v tork potekel v znamenju pomanjkanja denarja. Ponudb mnogo, povpraševanja malo. Vse se tolaži, da je ta sejem običajno bolj kilav.

Trebnje

Seja upravnega odbora tukajšnjega društva bo v petek 24. t. m. v prostorih br. Huberta Tomšica.

Savezni predavatelj v Trebnju. Preteklo nedeljo je obiskal tukajšnji prednjaški tečaj savezni predavatelj br. Jesih, ki je predaval tečajnikom tri ure o praktičnih sokolskih vežbah. Prihodnjo nedeljo pa predava br. Vekoslav Bučar.

Akademija. Tehnični odbor je na svoji seji sklenil, da se vrši ob zaključku prednjaškega tečaja v Trebnju sokolska akademija.

Razglas nadrobne razdelbe skupnega sveta posestnikov iz Dol. Podboršta je nabit v občinski pisarni. Istočasno je pa na razpolago agrarni slučaj Vrh Trebnje vsem prizadetim posestnikom na vpogled.

Radio v Trebnju. V Trebnju imamo 8 radio aparatov, kar je dokaz, da smo tudi mi radovedni in željni noviz iz vsega sveta.

Marenberg

Ljudsko štetje je pri nas končano. Skoro vse tržane je presenetilo, da ima Marenberg pri tem ljudskem štetju manj prebivalcev, kakor pa jih je imel pred 10. leti. Pri zadnjem ljudskem štetju je imel Marenberg 998 prebivalcev. Sedaj pa jih ima 947. Nazadovol je torej za 51 ljudi. Moških je 471, ženskih pa 476. Smo na obeh straneh približno enako močni. Naših državljanov je 368, tujih pa 79. Po veri je 892 katoličanov, 5 pravoslavni, 49 protestantov. Po narodnosti je 784 Jugoslovancev, 152 Nemcev, 1 Madžar, 10 raznih (tu so zapodeni Čehi). Slovenski materni jezik ima 724, srbohrvatski 9, venski materni jezik ima 724, srbohrvatski 9, nemški pa 209, razni 5. Slovencev v trgu je 7687 odstotkov, Nemcev pa 22 odstotkov, ostalo odpade na Srbohrvate in Čeha. Pri zadnjem ljudskem štetju je bilo Nemcev 378 odstotkov. Iz tega se razvidi, da se je slovenski življ ob meji znatno okrepil.

Iz občinske pisarne. Za občinskega tajnika trške občine je bil z večino glasov izvoljen Jugovčič Valentin.

Naši rekruti. Te dni so se posiljavali naši fantje, ki so odšli k vojakom. Pohvalno je treba omeniti, da so bili trezni in da so se

namestnik dr. tožilca g. Goslar zavrnil nekatere trditve obrambe, dr. Korun pa je ponovno ugotovil, da obtoženci v preiskavi niso vedeli, ali so jih spraševali za kurilniški ali režijski premog.

Senat je po daljšem posvetovanju, ki je trajalo do 14:15 razglasil sodbo, da so oženjeni zvanitnik II. kategorije Josip L., oženjena skladničarka Jernej V. in Ivan G., oženjeni uradnik III. kategorije Josip N. krivi zločina utaje, oženjeni posestnik in prevoznik Josip K., pa da je kriv zločina prikrivanje in potuho in se obsojajo Josip L. na 1 leto robije in na enoletno izgubo častnih državljskih pravic, kakor tudi na izgubo državne službe, Jernej V. na 5 mesecev strogega zapora, Ivan G. na 2 meseca strogega zapora in na 120 Din denarne kazni, Josip N. na 3 mesece strogega zapora, kazen pa se mu odloži za eno leto, prevoznik Josip K. pa na 6 mesecev strogega zapora in na 300 Din denarne kazni. Vsi so bili vrh tega obsojeni nerazdelno na plačilo kazenskega postopanja.

Ostali obtoženci: oženjeni uradnik III. kategorije Ignac Zupančič, oženjeni dnevnikar Pavel Koblica, oženjeni skladiščnik Josip Umek in uslužbenec prevoznika K. Jakob Kralj pa so bili oproščeni.

Čitanje razsodbe je trajalo dobre pol ure. — Zagovornik dr. Korun je v imenu vseh zagovornikov prijavil revizijo in priziv in prosil za prepis sodbe.

lepo vedli. Na predvečer jim je napravila marenberška godba podoknico. Zjutraj pa jih je spremlja še na kolodvor. O kakšnih neredih ob takih prilikah pri nas ni govora že nekaj let.

Napeljava telefona. Orožniška postaja je dobila te dni telefon za službeno uporabo. Instalirali so ga takoj.

Kamnik

Sokolska predavanja. V ciklu letošnjih predavanj je v petek 17. t. m. v dvorani Narodne čitalnice predaval pred velikim številom zbranega sokolstva brat prosvetar Emil Rus o sokolski organizaciji. V nedeljo ob 10. uri dopoldne pa predava br. dr. Viktor Murnik iz Ljubljane.

Skriptično predavanje o Indiji je priredilo v ponedeljek društvo »Kamnik« v Kamniškem domu. Predaval je znani predavatelj prof. dr. V. Bohinjec.

Pomagajmo invalidom! Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov ponovi v soboto 25. aprila ob 8. uri zvečer veseligrad »Dobri striček« po znižanih cenah. Sodeluje dramatični odsek društva »Kamnik«, v glavni vlogi g. Simon Roš.

Poštne razmere. Članek o kamniških poštah razmerah, priobčen v sredo v Jugoslovancu, je zbudil splošno odobravanje. Izpolnjujemo ga še v toliko, da se pošta ne dostavlja v okolico vsak drugi dan, ampak samo dvakrat na teden. Številni naročniki časopisov morajo hoditi vsak dan sami na pošto, ali pa čakati, da dobijo dva, tri dni stare časopise in ostalo pošto, prav tako tudi tuje v sezoni. In vendar so vasi Mekinje, Nevlje, Perovo in Podgorje konaj 5 do 15 minut oddaljene od Kamnika. Poštna služba mora biti organizirana v dimenzijah naraščajočih potreb, pri nas pa smo še vedno na istem kot pred petnajstimi leti, kakor da bi bilo občinstvo radi pošte in ne obratno.

Kamnik pred tujsko sezono. Na zadnji seji Tujsko-prometnega društva se je reševalo več važnih problemov. Društvo ima zaenkrat na razpolago 12.000 Din, katere je razdelilo najnujnejše potrebe, ki jih stavlja letošnja tujska sezona. Za godbo v tujski se je določila vsota 3000 Din, za reklamo 2400 Din, za olepšavo Malega grada 2000 Din. Sklenilo se je, da se kupi od posestnika Prašnikarja 7000 kvadratnih metrov travnika za zgradbo novega tenisigrišča. Igrišče bo zgradilo društvo, ki ga bo pa izročilo v uporabo Sportnemu klubu. Odplačilo stroškov je razdeljeno na tri leta. Naprava brvi od železnega mosta v staro kopališče odpade, ker je kopališče naprodaj. Oskrbo diorama naj prevzame propagandni odsek. Odseki za popisovanje stanovanj so že pričeli z delom, ki jim gre zadovoljivo izpod rok.

Trbovlje

Prepoved prodaje in nakupa perutnine in jaje iz transportnih vagonov. Ker se je dogajalo, da so spremljevalci perutninskih transportov, ki so bili namenjeni za druge železniške postaje, prodajali na posameznih postajah prebivalstvu perutnino in jajca, je oblast odredila, da bodo v bodoče krivci, t. j. prodajalci in kupci najstrožje kaznovani, če se jih zaloti pri tem kaznivem dejanju.

Smrt narodnega zavednega delavca. V tork dopoldne je preminul, zadet od srčne kapi, delavec Benegalja Ignac, ki je bil dolga leta zaposlen v zapadnem obratu. Pokojnik je bil odličan narodnjak, priden in vesten delavec in velik poštenjak, zato je bil priljubljen tako pri svojih predstojnikih kakor pri stanovskih tovariših. Umrl je v 52. letu starosti ter zapuščal ženo in dva nepreskrbljena otroka. Naj v miru počiva, rodnihi naše iskreno sožalje.

Kriza v Zasavski podružnici Slov. lovskega društva. Članstvo iz Laškega in okoliških krajev se je nedavno odločilo izstopiti iz Zasavske podružnice ter se priključiti celjski podružnici. Ves odbor je zato odstopil. V kratkem bo izredni občni zbor zasavskih lovcov v Zidanem mostu, kjer bo izvoljen nov odbor in je upati, da bodo tudi Laščani svoj prvotni sklep revidirali ter se zopet priključili Zasavcem.

Socijalno-gospodarski tečaj za kmetovalce. Načelstvo kmetijske podružnice v Trbovljah opozarja vse svoje člane in tudi ostale posestnike-kmetovalce na socijalno-gospodarski tečaj, ki bo v nedeljo 26. aprila ob 9. uri v osnovni šoli v Laškem. Na tečaju se bodo obravnavala kmetilska in delavska važna vprašanja o gospodarski strukturi laškega sreza, o organizirani produkciji in prodaji kmetijskih pridelkov, itd. Načelstvo vabi, da se tega tečaja v čim večjem

številu udeležijo tudi kmetje iz naše doline ter s tem dokažejo smisel in pravo pojmovanje za dobro in napredno gospodarstvo.

Normalno obratovanje rudnika v aprilu. Po dosedanjih vesteh se bo v aprilu obratovalo v polnem obsegu.

Poljčane

Po urah ga je skominalo. Pred več dnevi so imeli v Studenih pri Poljčanah pri št. 6 mrliča. Med številne znance in prijatelje, ki so prišli pokojno kropit, se je vtihotal tudi neki 15 letni mladenič ter pri tej priliki izmaknil Fl. srebrno uro. Okradeni je prijavil tatvino orožništvu. Nekaj dni za tem pa se je pri njih oglašil v isti zadevi. G. J. posestnik v Brezju. Tudi njemu je izginila srebrna ura. Orožnik, kateremu je bila zadeva poverjena, je zmikanika kmalu izsledil. Mladi tat je v skrbi, da ne bi kaj našli pri njem, eno uro takoj prodal, drugo pa zakopal v občestni jarek. Pa ga je roka pravice zasacila še preden je našel primerne kupca zanjo in hosta zdaj obe uri izročeni lastnikom.

Zadnje dečevje je na več mestih nagnalo vode iz strug naših potokov in reke, ki so na široko poplavlje njive in travnike. Vendar je zaenkrat nevarnost še večjih poplav že minila.

Posnemajte! Tukajšnji tovarnar g. Peter Magerl je prispeval v gradbeni fond našega Sokola 1500 Din. Bodi narodnemu možu, ki je obljubil društvu še nadaljnjo podporo, za velikodušen dar izrečena najtoplejša zahvala!

Sokolstvo

Nazdar novi načelnik ČOS brat Aga Heller.

V dneh 18. in 19. t. m. je zasedal v Pragi v Tyrševem domu zbor župnih načelnikov bratske ČOS. Ta pomladanski zbor je bil zgodovinske važnosti ne le za češkoslovaško, ampak za vse slovansko Sokolstvo. Načelnik ČOS brat Jindra Vaníček, ki je polnih 38 let vodil češkoslovaško Sokolstvo, je odstopil kot načelnik ČOS. Že pred nekaj meseci, o čemer je poročal tudi naš list, je brat dr. Vaníček pojasnil predsedništvu ČOS, vzrok svojega odstopa. Nasprotniki so to porabil za gonjo proti češkoslovaškemu Sokolstvu in navajali različne vzroke, ki so dovedli brata dr. Vaníčka do odstopa. Brat dr. Vaníček je nato vsem tem klevetnikom odgovoril v »Vestniku Sokolskem«, da je njegov odstop v zvezi edino le zaradi rahlega zdravlja in da se hoče po 38 letnem sokolskem delovanju odpočiti. Ta tehtni razlog je zbor župnih načelnikov upošteval in le nerad ugodil želji brata dr. Vaníčka.

Ni torej čudno, ako sta Sokolstvo in vsa češkoslovaška javnost z napetostjo pričakovali, kdo bo naslednik brata dr. Vaníčka. Po več ur trajajočih konferencah je bil zboru predlagan kot novi načelnik ČOS brat Agaton Heller, izvrsten sokolski tehničar in sodelavec brata dr. Vaníčka, s katerim je deloval polnih 25 let. Zbor je z navdušenjem sprejel to vest in soglasno izvolil brata Agatona Hellaerja za načelnika ČOS. Kot I. podnačelnik je bil izvoljen brat dr. Klinger, II. podnačelnik brat profesor Šmirak in III. podnačelnik brat dr. Pechlat. Iz dosedanjega načelnštva ČOS so izstopili bratje Bilek, Beranek, Prochazka, Strunc in Vorel, nanovo pa so vstopili bratje Cincera, dr. Taborek, Vanek, Šterc in Moulik. Bratu dr. Vaníčku, ki se zdravi z zdravilišču Podedbrad, je odšla posebna deputacija, ki mu bo izročila pozdrave in zahvalo vsega češkoslovaškega Sokolstva.

Na seji so se obravnavale nato priprave glede vsesokolskega zleta v Pragi ter so bile sprejete proste vaje članov, ki jih je sestavil brat Struc. Starejši bratje pa bodo izvajali proste vaje s I. vsesokolskega zleta leta 1882., katere je sestavil ustanovitelj Sokolstva brat dr. Miroslav Tyrš, Nazdar!

Ustanovitev Sokola v Sv. Andražu v Slov. goricah.

Na belo nedeljo je v Slovenskih goricah razprostril krila Sokol kraljevine Jugoslavije v vasi Sv. Andraž. Ustanovila se je sokolska četa ob sicer skromnejši udeležbi. Da pa bo sokolska četa uspešno delovala, nam jamčejo poleg mladine skoro vsi uglednejši kmetje. Opaziti je bilo, da manjkajo prav oni, ki ob vsaki priliki izražajo svojo nezadovoljstvo nad zasnepnostjo kraja. Tako se ne dela. Občni zbor, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora šolski upravitelj brat Drago Predan, so posetili delegati matičnega društva iz Ptuj: starosta brat dr. Šalamun, prosvetar brat Šestan in brat Ogo-relec. Vsi so v svojih govorih temeljito pojasnili pomen in bistvo sokolske misli, kar je na vse prisotne napravilo zelo globok utis. Občni zbor je potekel v bratski slogi in se je izvolil naslednji odbor, ki bo predlagan župni upravi v potrditev: starosta brat Vinko Zorko, podstarosta brat Rola Rudolf, tajnik brat Vojtek Franc, blagajnik brat Suhač Jože, načelnik in prosvetar brat Drago Predan, člani uprave bratje Čeh Jakob, Golob Franc, Ilaš Anton, Toš Tomaž, Kocuvan Franc in Jurančič Vinko. S telovadbo bo pričela sokolska četa v najkrajšem času. Sokolu v lepih Slovenskih goricah pa želimo veliko uspehov in krepkega razmaha.

Sokolski koncert v Šmarju pri Jelšah.

Prošlo nedeljo so na našem odru nastopili z dvema operetama ter s koncertnim delom naši znanci iz Celja, poznana umetnica ga. dr. Rajhova, njen soprog dr. Rajh, učitelj in pevovodja Segula in gospa sodnikova Troje. Koncert je bil zelo dobro obiskan in publika ni štedila z obilnim aplavzom ter dvema šopkoma. Posebno nam je ugajala ga. dr. Rajhova, ki nam je podala nekoliko arij iz klasične muzike. Koncertne točke je spremljal na glasovirju pevovodja in skladatelj Pregelj, celjski učitelj. Občudovali smo tudi spretnost ter fineso podajanja dveh težkih klasičnih skladb po nje-govi hčerki Tatjani. Po končanem koncertu se je razvila neprilijena zabava, kjer nam je krajšal čas lepo ubrani celjski kvartet, ki ga je tisti večer kot gost popolni znani novomeški pevec Danilo Fon. Upamo, da nismo zadnjič čuli priljubljenih Celjanov na našem odru. —eh.

Skrb za naše vinogradništvo

Vinarska podružnica v Mariboru je zborovala v soboto 18. aprila, G. F. Vojk, prof. ban. vin. in sadj. šole je ob tej priliki predaval o gornjem predmetu. Iz obširnega in vestno zasnovanega poročila posnemamo najvažnejše.

Uvodoma je g. predavatelj v nazorni obliki prikazal sedanji položaj vinskih kupčije in analiziral vzroke, ki so v glavnem dovedli do popolnega zastoja vinske trgovine. V nadaljnjem se je g. predavatelj dotaknil najbolj perečega vprašanja, ki je bistvo sedanje krize — nadprodukcija. Nadprodukcija je zavladala širom vseh vinorodnih krajev sveta in ta nadprodukcija se kaže tudi pri nas. Po teh razmotiranih nastaja vprašanje: Kaj sedaj? Na razne predstave, memorandum vinogradnikov in raznih vinskih organizacij je državna oblast znižala državno trošarino od Din 1 na 50 para na 1 liter vina in uvedla nagrade od 80 para na liter pri izvozu vina nad 50 hl v inozemstvo.

Razen tega podpira obstoječe vinarske zadruge v cilju racionalne kulture vinogradov, v cilju produkcije boljših vin, stalnega tipa grozja za izvoz itd.

Stremeljenja za pomagati so tedaj resna, ali ali to se vendar ne zadostuje, da bi se ta težka kriza mogla ublažiti in srečno prebroditi. Da se to pospeši, je potrebno:

1. Povzeti radikalne mere, da se vinogradniška površina zniža. Strogo strokovno je določiti predele, ki so sposobni le za kvaliteto vinogradništvo. Zemlje, ki vsled slabe lege ne morejo dati dobrega vina, potem zemlje v ravninah in nižinah, ki so običajno ogrožene po pomladanskih mrazih, je treba opustiti in se naj racionalnejše uporabijo za druge kulture.

2. Vsi nasadi ameriških samorodnic (direktorjev) bi se morali izkličiti povsod tam, kjer se namesto samorodnic more uspešno vzgajati druge gospodarske kulture.

Zajedno s tem naj se najstrožje pazi na to, da vino od samorodnic ne pride v konzum, ki je še vedno precejšnje, četudi vinski zakon to zabranjuje. Prodaja šmarincev naj se docela prepove.

3. Ustanavljati je vinarstvo-kletarske zadruge posebno v kvantitetnih vinskih okoliščinah. Državne, banovinske in zasebne trsnice naj kultivirajo v potrebnem številu le nekaj sort in to take sorte, ki v doletnem kraju najbolje uspevajo in dajejo izvrstno vino v enotni kvaliteti. Ne sme pa se dovoliti, kakor je to bilo dosedaj, da vsak vinogradnik sadi kar hoče, da bere grozdje kadar hoče in napravi vino po svoji volji. Unifikacija kvalitete je potrebna. V vsakem večjem vinskem okolišu treba vino standardizirati v enoten tip. Seveda so od tipiziranja izvzeta najkvalitetnejša kvaliteta vina, ki bodo kot sorta in dobro šolana vina še vedno prišla na svoj račun.

4. Prodaja inozemskega vina v naših krajih naj se čim najbolj omeji.

5. Sedanje trošarine na liter vina in to: državna 0-50 Din, banovinska 1—Din, občinska posebno v mestih 1 do 1-50 Din in še više, močno obremenjujejo vino in ga umetno podražijo. Način naprej plačevanja teh taks otežuje pa tudi trgovino, ker zahteva velikih investicij, kojih rentabilizacija se ne more tako hitro izvršiti. Ta okolnost tedaj še bolj ovira konzum vina, ker gostilničarji ali trgovci z vinom niso

v stanu takoj plačati velike trošarine ob priliki nakupa večjih količin vina, pa zato kupujejo danes samo male kvantume, katerih radi previsoke cene niso v stanu detajlno takoj razprodati. Konzumenti vina so v največji meri delavci in obrtniki, ki opravljajo težka dela in ki vina ne morejo kupovati, ker njihov zaslužek ni v dovolj razmerju z umetno nastalimi cenami vina. Tako se povsod konsumira vina vedno manj, promet vina je čimdalje slabši. Treba bi bilo tedaj znižati vse trošarine to je državne, banovinske in občinske na minimum od največ 1 Din za 1 liter, neposredno plačljivo po prodaji kakor je to bilo poprej ali pa pavšalirati trošarino na minimalen iznos od prodanega vina.

6. Izvozna premija po sedanjem načinu ne koristi mnogo vinogradniku-producentu, ker velja le za pošiljke nad 50 hl, katere količine more odpremiti le večji trgovec. Iz tega vzroka naj se izvozna premija dovoli na vse pošiljke vina brez oziroma na kvantum.

7. Nadalje naj se zniža izvozna pristojbina na vino in s tem olajša izvoz.

8. Vinska posoda iz inozemstva v svrhu polnjenja našega vina naj bo carine in vseh dajatev prosta in naj ostane pri prejšnjem načinu poslovanja.

9. Vsa dosedanja carinska pota kakor Kaplja, Sv. Jurij ob Pesnici, Svečina, Plač, Ceršak, Sladka gora in vsa ostala obmejna zvezna pota med Dravsko banovino in Avstrijo naj bodo kot do sedaj za izvoz vina v Avstrijo prosta. To pa radi tega, ker večina vinogradnikov — izvoznikov nima dovolj poti na št. lji in bi morali, ako ostane zadnja odredba še nadalje v veljavi, že vse sklenjene kupčije z inozemstvom stornirati.

10. Še dosedanje carinske posle naj vršijo finančni oddelki tudi za naprej.

11. Spremenila naj bi se odredba v pravilniku k zakonu o vinu glede odjemanja vzorcev po finančni kontroli pri izvozu vina v toliko, da bi se odvzelo le po 2 vzorca po 0-7 litra vina. Ako se vino izvažna v manjših količinah kakor je to navada pri našem obmejnem vinogradniku, povzročuje to velike stroške, posebno če ima izvoznik več sodov in sort vina.

12. Naknadno naj se dovoli uporaba natrijevega bisulfit (Na H S O₃) kot nadomestilo za žveplo pri zdravljenju bolnih vin. To pa vsled tega, ker je natrijev bisulfit cenejši od kalijevega metabisulfit in ker je natrijev bisulfit pri nas že v navadi.

13. Državna oblast naj strogo izvajata zakon o pobiraju draginje.

14. Vinotočji za lastni pridelek (točenje »pod vejo«) so nastali iz gospodarske potrebe malega vinogradnika, kateremu naj ta stara pravica ostane, odstranijo pa se naj zlorabe te ugodnosti s strani takih ljudi. Rok od 3 mesecev za točenje »pod vejo« pa se naj podaljša na 6 mesecev.

Odpomoč v tej vinski krizi mora biti radikalna, izdatna, sicer ta nekdanji svetloča in važna panoga jugoslovankega osebita slovenskega gospodarstva gre neizprosno poginuti nasproti. Če bo trajala kriza v svoji silovitosti še nadalje, potem je gospodarska katastrofa sto in stotisočev naših vinogradnikov-producentov neizogibna. Tako daleč pa ne sme priti.

maj 13-37—13-48 (13-44—13-49), julij 13-65 do 13-83 (13-80—13-82), avgust 13-92, trans. maj 10-60—10-70 (10-65—10-75).

Ljubljansko lesno tržišče
Tendenca slaba, brez prometa.

Sport

Sprememba tekmovanja po ligah.

V ponedeljek zvečer je imel JNS sejo, na kateri so razpravljali o nekaterih pomotah, ki so se vrinile v že objavljeni spored tekmovanja po ligah. Savez je objavil naslednje spremembe:

Beogradska liga: tekma Sašk : Soko se namestu 23. avgusta vrši 7. junija v Sarajevu.

Zagrebska liga: tekma Hašk : Concordia se premesti od 31. maja na 12. julij, tekma Gradjanski : Ilirija od 12. julija na 2. avgust, tekma Ilirija : Gradjanski od 31. maja na 3. maja, samo ako na to pristaneta oba kluba. V slučaju, da se kluba ne sporazumeta, se vrši tekma 31. maja v Ljubljani.

S to spremembo je termin 31. maj prost za ZNP, ki je za ta dan zaključil tekmo München : Zagreb v Zagrebu.

Kolesarska zveza kraljevine Jugoslavije
Pododbor Maribor.

Seznam dirk mariborskega pododboru in v pododboru včlanjenih klubov:

26. aprila: »Edelweiss«: otvoritvena dirka.

3. maja: Pododbor: etapna vožnja.

14. maja: »Perunc«, sekcija Tezno: otvoritvena dirka.

7. junija: »Edelweiss«: predvidena dirka.

21. junija: Pododbor: dirka za prvenstvo pododboru.

5. julija: Pododbor: zvezdna dirka v Celje.

12. julija: Kolesarska zveza: dirka za državno prvenstvo.

19. julija: »Poštelac«: poletna dirka.

26. julija: »Perunc«, sekcija Tezno: poletna dirka.

9. avgusta: Pododbor: predvidena dirka.

8. septembra: »Perunc«: dirka za klubsko prvenstvo.

20. septembra: »Poštelac«: dirka za klubsko prvenstvo.

27. septembra: »Perunc«, sekcija Tezno: dirka za prvenstvo sekcije.

25. oktobra: »Perunc«: zaključna dirka.

Mali
oglosi

Oglosi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5—. Oglosi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

URE
ZA BIRMO
nudi najcenejšo
IVAN PAKIŽ
Ljubljana
Pred Škofijo št. 15

Kavarna
Restavracija
„Zvezda“
Dnevno koncert
lastnik Fr. in Roza
Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana

Telefon 2059
Premog
suha drva
Pogotnik, Bohorčeva
ulica 5

Fotomeyer
Maribor, Gosposka ul.
39. - Vse foto-potreb-
ščine kakor aparati se
dajejo na obroke. Iz-
delava amaterskih slik
v 4 urah. 986

Sveže,
najfinišne norveško
ribje olje
iz lekarne Dr. G. PIC-
COLIJA v LJUBLJANI
se priporoča bledim
in slabotnim osebom.
324

Razprodaja

Po globoko znižanih cenah se razprodaja cela zaloga raznovrstnih modrih, fantovskih in otroških oblek, površnikov, suknjev, usnjatih in navadnih, modnih kot sportnih blaz itd. samo v konfekciji »Frandec« F. K. DERENDA, Ljubljana, Gradišče št. 4., to je nasproti dramskega gledališča. Izkoristite to izredno priliko.

Stalna razstava
umetniških slik in ve-
lika izbira okvirjev.
Prevzame vsa rezbar-
ska in pozlatorska dela

A. KOS
Ljubljana, Mestni trg
št. 25 (nasproti magi-
stratu). 1004

poslovni lokali

Okrožni urad za za-
varovanje delavcev v
Ljubljani bo oddal v
novi zgradbi v Mari-
boru, Marijina ul. 13,
tri stanovanja in 3 po-
slovne lokale. — Re-
fleksanti naj se prija-
vijo do 10. junija t. l.
pismeno na imenovani
urad v Ljubljani, Mi-
klošičeva cesta št. 20.
Onim, ki so se že pri-
javili, ni treba pošil-
jati ponovnih prijav.
1102

Razglas.

Zupanstvo občine Vič
razpisuje oddajo na-
prave kanalizacije v
Rožni dolini in na
Glincah.

Ponudbe morajo pod-
jetniki pod običajnimi
pogoji vložiti pri žu-
pansvu Vič do torka
5. maja 1931 do 11.
ure dopoldne.

Proračuni, splošni in
posebni gradbeni po-
goji ter načrti so med
uradnimi urami na
vpogled v občinski pi-
sarni na Viču. Isto-
tam se dobe razpisni
pripomočki od 23 t.
m. naprej proti plači-
lu nabavnih stroškov
in sicer Din 100— za
tiskovine in Din 250
za načrte.

Zupanstvo občine Vič,
dne 21. aprila 1931.
Zupan: Petrovič I. r.
1103

Kdor

hoče elegantno
oblečen biti, naj se
zglasí pri

Gombocu
Maribor
Tattenbachova ul. 14

Vogavice, roka-
vice, volna in
bombaž 468

najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Gospodarske vesti

× Zagrebški kongres agronomov. Danes so se sestali v Zagrebu agronomi naše države, da v obliki velikega kongresa iznesejo vse svoje želje in obenem vpostavijo tudi na tem polju popolno ujedinenja z vsemi predeli naše domovine. Zelo zanimivo je poročilo, ki so ga izdali agronomi in v katerem naglašajo, da se na današnji dan prvič sestanejo agronomi Jugoslavije, in znači zato ta kongres manifestacijo jugoslovanke ideje. Tudi dosedaj je vladala med posameznimi udruženji popolna harmonija, vendar se je pokazala potreba, da se vsa ta udruženja fuzionirajo v novo veliko edinicu v znamenju pravega in iskrenega jugoslovanstva. Ta kongres pa je tudi strokovnega značaja. — Reševala se bodo predvsem vprašanja poljedelskih zbornic, vprašanja delovanja agronomov med narodom, vprašanja živinorejskih za-
drug, popeševanje in ureditev ribarstva, zašči-
ta interesov agronomske stroke in njenega po-
lažaja itd.

× Trgovinska pogajanja z Avstrijo. »Tages-
post« poroča, da se bodo v prihodnjem tednu
pričela trgovinska pogajanja med Avstrijo in
Jugoslavijo. Po istem poročilu se bodo pogaja-
nja vršila v Beogradu.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Kakanj spreje-
ma do 29. aprila t. l. ponudbe glede dobave
200 komadov usnjenih bičev za konje, 200 ko-
madov vajeti, 50 komadov sirkovih metel, 65 kg
usnejnih šivalnih jermenov, 20 kg rumene ma-
sti za parkete, 150 steklenic sidola, 30 kg emajl-
laka, 12 kg žice za čiščenje parketov, 50 ko-
madov štedilniških plošč, 150 kg železne žice,
100 kg bele kovine, 150 kg vijakov z maticami,
1000 komadov vijakov za jermena, 25 m gum-
jevih cevi ter razne medenine.

Dne 9. maja t. l. se bo vršila pri Komandi
mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede
dobave 12.000 parov čevljev. — (Oglas je na
vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani,
pogoji pa pri isti komandi).

Borzna poročila

dne 22. aprila 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 22. aprila. Amsterdam 22-845, Ber-
lin 13-5275—13-5575, Bruselj 7-9048, Budimpe-
šta 9-900—9-930, Curih 1093-80—1098-80, Dunaj
7-999, London 276-35, Newyork 56-665—56-865,
Pariz 222-35, Praga 68-06—168-86, Trst 297-66
do 297-81.

Zagreb, 22. aprila. Amsterdam 22-815—22-875,
Dunaj 798-40—801-40, Berlin 13-5275—13-5575,
Bruselj 790-48 bl., Budimpešta 990-29—993-29,
London 275-95—276-75, Milan 296-705—298-705,
Newyork 55-665—55-865, Pariz 221-35 do

223-35, Praga 168-06—168-86, Curih 1093-80 do
1098-80.

Dunaj, 22. aprila. Amsterdam 285-52, Atene
9-2125, Beograd 12-5037, Berlin 163-91, Bruselj
98-87, Budimpešta 123-92, Bukarešta 4-2287,
London 34-5525, Madrid 71, Milan 37-230, New-
york 711-10, Pariz 27-7975, Praga 21-0663, Sofi-
ja 5-1505, Stockholm 190-35, Kopenhagen 190-10,
Varšava 79-65, Curih 136-95.

Curih, 22. aprila. Beograd 9-13, Pariz 20-29,
London 25-2287, Newyork 519-175, Bruselj
72-175, Milan 27-1925, Madrid 51-50, Amsterdam
208-525, Berlin 123-63, Dunaj 73, Sofija 3-765,
Praga 15-375, Varšava 58-15, Budimpešta 90-53.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.
Zagreb, 22. aprila. 7% inv. pos. 88-50—88-75
(88-50—89), vojna škoda ar. 424—425 (424), ka-
sa 424—425 (424), april 424 d., maj 424—425-50,
junij 425-50 bl., december 424—424-50, 4% agr.
obv. 51-25—51-50, 7% Bler. pos. 83—83-25 (83),
8% Bler. pos. 93—94, 7% posojilo hip. b. 84
do 84-50 (84-50), Begluške obv. 67-75—68-25.
Banke: Hrvatska 50—60, Prašteditona 922-50 do
925, Jugosl. Union banka 174—176, Jug 75 do
75, Ljublj. kred. 120 d., Narodna 7850—7900.
Industrije: Šeherana Osijek 295—298, Trbovelj-
ska 312-50—314, Slavonija 200—205, Vevče 128
denar.

Dunaj, 22. aprila. Bankverein 16-05, Kreditni
zavod 45-50, Dunav-Sava-Adria 14-60, Prioritele
88-50, Trbovlje 87-80.

Notenja naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 22. aprila. 7% Blaire 82—83.

Newyork, 22. aprila. 8% Blaire 92—92-625,
7% Blaire 82-25—82-875, 7% pos. drž. hip. b.
82-25—82-375.

Zitna tržišča

Tendenca na ljubljanskem tržišču neizpreme-
njeno čvrsta, promet 1 vagon vsenice.

Novi Sad, 22. aprila. Moka: št. 5, 190—200.
Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 20
vagonov, ječmen 1 vagon, kuruza 17 vagonov,
moka 11 vagonov, otrobi 2 vagona. Tendencia:
neizpremenjena.

Budimpešta, 22. aprila. Tendencia nepravilna.
Promet srednji. — Pšenica: maj 15-63—15-71
(15-79—15-71), junij 15-75—15-79 (15-80—15-81).
Rž: maj 13-65—13-95 (13-90—13-92). — Kuruza:

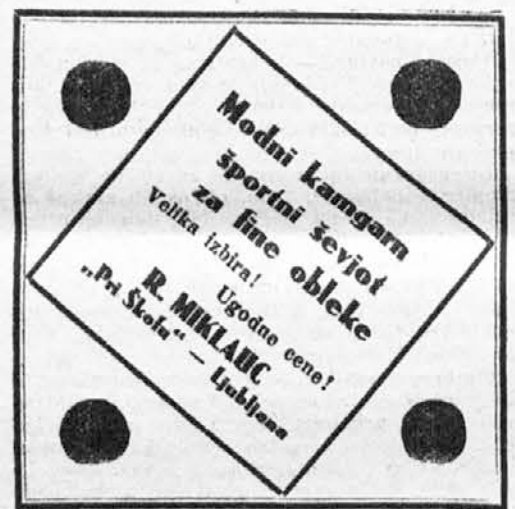
Moderna električna
svetilna telesa

v nova stanovanja (lustre, ampule, krogle,
lampione etc.)

iz velike izbore solidno dobavlja in inštalira

ELEKTROINDUSTRIJA D. D.
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13

Telefon interurban 2814 983

Šport je veselje

tako dolgo, dokler se telo ne utruji. Vse lepote na-
rave, ki razveseljujejo pešca v začetku potovanja,
ne učinkujejo več, kadar duh in telo popuste.

Ne podajajte se na noben izlet, niti na dopust,
brez PALMA podpeptnikov na čevljih. Pri vsakem
kilometru, katerega preva-
lite na PALMA podpeptni-
kih, se bodele radi spomnili
našega nasveta.

PALMA omogoča elastič-
no hojo, ščiti noge in čevlje
in Vas ohrani svežega ter
veselega.

PALMA gumi podpeptniki
povečajo veselje pri športu

Domači proizvod

Kultura

La Fontaineove basni

(Jean de La Fontaine. Basni II. Prevel Ivan Hribar. V lastni založbi. Ljubljana 1931.)

Prvi zvezek La Fontaineovih Basni, ki so v prevodu Ivana Hribarja izšle že l. 1917., je razprodan: znamenje, da so te fabule velikega francoskega poeta in modrega delo, ki po vsej pravici zasluži, da ga še danes, po 300 letih, kar jih je pisal, ne puščamo v nemar. La Fontainea poznamo površno še iz šol. V prevodu in pri francosčini v originalu smo kdaj pa kdaj naleteli na kakšno njegovo stvar in že tedaj smo se skoraj ogreli zanj — kolikor se je pač moglo v šoli ogreti za karkoli. Ze tedaj se nam je La Fontaine prikupil s svojim tipičnim modrovanjem; to niso bile kakšne puhle moralne maksime, kakršnim se lahko gimnazisti samo smejejo; to je bilo neprestano iskanje majhnih življenjskih resnic — kakor so pad vse resnice na svetu lahko samo majhne — resnice, katerih spoznavanje je zadeva slehernega človeka in katerih zmagovanje med ljudmi je nujno kakor kočkanje časa naprej. La Fontaineove basni so v resnici vse nekaj drugega kakor moraliziranje za šolske čitanke. To je snovanje večno živega duha, ki ima za vse, kar je krivega in preživelega, samo oster, neizprosni posmeh in ki mu ni za nič drugega na svetu kakor samo za resnično veličino, lepoto in svobodo človeka. Zavoljo svojega poguma, svoje brezkompromisne iskrenosti ima La Fontaine in njegovo delo trajno ceno.

Ivanu Hribarju moramo biti samo hvaležni, da se je marljivo lotil dela in da nam polago-

ma podaja v našem jeziku te majhne dragocenosti klasičnega francoskega slovstva. Pred dnevi je izšel že drugi zvezek Basni. Prevajalec je knjigi pridjal lep uvod, v katerem seznanja čitatelje z La Fontaineovim prečudnim življenjem, z njegovim dejanjem in nehanjem, prav tako pa je tudi posameznim basnim, ki bi bile težje umljive, pod črto pripisal poučne, izčrpane komentarje. Prevodi so jasni in preprosti ter se čitajo gladko in lepo. In ker je snov vedno izredno zanimiva, je to v resnici knjiga, ki jo bo čitatelj vedno iznova rad jemal v roke.

Knjiga je izšla v zelo lepi opremi in prijetnem tisku. Gotovo jo bodo naročale vse šole in druge vzgojne knjižnice — pa tudi vsi, ki mu je knjig in književnosti mar, si jo bo s pridom omislili.

Savremenik Srpske književne zadruge

O pomenu Srpske književne zadruge in o vrednosti dela, ki ga že skoraj štiri decenije vrši v književnosti Srbohrvatov, danes ne bom govoril. Mislim, da je dovolj, če povem le končni, številni rezultat njenih naporov. Do danes je izdala 224 knjig v svojem rednem vsakoletnem kolu, 23 knjig »Zabavnik«, ki obsega obsežna dela vseh evropskih literatur v srbohrvaškem prevodu, 6 knjig »Poučnik« (pred nekaj tedni je izšla pomembna knjiga dr. Djure Popovića: Liga naroda s predgovorom M. Jovanovića.) Kot posebna izdaja so izšle Pesmi Branka Radičevića z uvodno študijo Pavla Popovića in pa prevod Reinachovega pregleda svetovne upodablajoče umetnosti z naslovom: Apolo.

Ze pred leti je bilo sproženo vprašanje nove serije knjig Srpske književne zadruge, ki naj

bi prinašala dela domačih živih pisateljev. To serijo, ki bi imela prvič iziti že lani, ki se je pa radi nekaterih tehničnih ovir pojavila prvič letos, so nazvali »Savremenik«. Izhajala bo na pomlad in v obsegu blizu štiridesetih tiskovnih pol.

Letošnje štiri knjige so naravnost iznenadile. Tako cenene, pa tako kvalitativno in po opremi dobre knjige ne nudi noben založnik in nobena književna institucija pri nas. Zastopani so štirje od najmerodajnejših živčnih pisateljev med Srbohrvati, in sicer Ivo Andrić, Desanka Maksimović, Milan Grol in Miroslav Krleža. Prvi je dal 200 strani obsegaajočo knjigo naravnost klasičnih novel (»Pripovedke«), Desanka Maksimović (»Ludilo srca«) je zbrala svoje prozne spise, ki so pa ponekod kvalitativno lažji, Grol je, v čez 200 strani broječi knjigi (»Pozorišne kritike«) zbral celo vrsto obsežnejših kritik, ki jih je pisal v zadnjih desetletjih, Krleža pa je objavil svojo znano dvodejanko »U agoniji«.

Knjige so tehnično zadovoljivo opremljene. Vezane so v okusno rdečo platno. Samo ena stvar mi ne ugaja. Da je namreč skoraj vse v teh štirih knjigah ponatis in nič novega. To je nekam neugodno, vsaj za onega, ki izbiže pozna srbohrvaško književnost in ve, da bi se dalo marsikaj novega in enako kvalitetnega objaviti. Upam, da bo SKZ prihodnje leto ta minus prvega kola »Savremenika« vsaj deloma popravila. — Vse štiri knjige stanejo 60 Din. (Naročajo se pri S. B. Cirjanoviću, Knez Mihajlova 35., ali pa na naslov Srpske književne zadruge, Beograd.) T. P.

Uspeh Škerjančeve suite na zagrebškem koncertu. Poročevalec Zagreber Morgenblatta (Milan Majer) piše o Škerjančevi suiti »Preludij, Aria in Finale« in njeni izvedbi v Zagrebu dne 17.

t. m. sledeče: Sledilo je odlično ciklično dele »Preludij, Aria in Finale« za godalni orkester skladatelja L. M. Škerjanca. To godalno dele Škerjanca, ki se je že s svojim kvartetom dobro vpeljal, prekaša vsa pričakovanja. Stavek je polno zvočen in izredno dobro izpeljan, tematično delo odlično razvito, jasno in plastično, invencija živahna. Dobro oblikovanemu prvemu stavku sledi izrazni drugi stavek s solom viole, pa drugi krajni stavek, v ostalem daleko najodličnejši del skladbe. — Upravičeno odobravanje je bilo veliko in prisrčno ter je veljalo vsem udeležencem, kakor tudi navzočemu skladatelju Škerjancu.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 23. aprila: »Pri belem konjčku« Red D. Petek, 24. aprila: Zaprti, (generalna).

Sobota, 25. aprila: Premijera »Slehnika« v operi. Izven.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 23. aprila: »Werther«. Red B.

Petek, 24. aprila: Zaprti.

Sobota, 25. aprila: »Slehnika«, dramska premijera. Izven.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 23. aprila ob 20. uri: »Circuska princesa«. Ab. A. Kuponi.

Petek, 24. aprila ob 15. uri: »Veriga«. Dijaška predstava.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 10746/1.

1061

Razpust društva.

Društvo »Šahovski klub na Viču« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
v Ljubljani, dne 14. aprila 1931.

*

II. No. 6048/3.

1072

Razpust društva.

»Društvo kmetskih fantov in deklet pri pri Sv. Lovrencu v Slov. gorici« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
v Ljubljani, dne 16. aprila 1931.

*

I. No. 4137/1.

1074

Razpis.

Na podstavi § 31. zakona o banski upravi ter čl. 1. in 3. pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbencev Dravske banovine se razpisuje mesto uradniškega pripravnika s pravniško fakultetno izobrazbo pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani. Mesečna plača znaša v smislu § 23. uradniškega zakona 1800 dinarjev z eventualno rodbinsko draginjsko doklado.

Prosilci-pravniki, ki so opravili z uspehom vse tri državne izpite, morajo vložiti svojerodno pisane, pravilno kolkovane prošnje najkasneje do

9. maja 1931.

pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Prošnji je priložiti rojstni list, domovnico, eventualni poročni list in krstne liste otrok, navrstveno izpričevalo, šolska izpričevala, uverenja o zadostitvi vojaški dolžnosti ter uradno-zdravniško izpričevalo.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
v Ljubljani, dne 19. aprila 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg Ia 80/31—1.

1079

Oklic.

Globevnik Ivan iz Skočjana po dr. Globevniku, odvetniku v Novem mestu, toži Mrgole Alojza iz Skočjana, sedaj neznano kje v Argentini, in njegovo ženo Mrgole Marijo v Skočjano radi 7277 Din.

Prvi narok bo dne 6. maja 1931 ob poldevetih točno v sobi št. 58.

Prvotožencu je postavljen kot skrbnik a. a. Marinčič Anton, župan v Skočjani. Ta bo odsotnega zastopal dotlej, da se ali sam zgleda ali pa imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. Ia, dne 16. aprila 1931.

E 23/31—7.

1042

Dražbeni oklic

Dne 21. maja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Selo, vl. št. 55.

Cenilna vrednost: 77.699-70 Din; vrednost pritlikline: 115.800 Din; najmanjši ponudki: 128.999-80 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče na Brdu,
dne 13. aprila 1931.

*

E 83/31—12.

1037

Dražbeni oklic.

Dne 26. maja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Tržišče I, vl. št. 18.

Cenilna vrednost: 50.300 Din; najmanjši ponudki: 33.540 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Rogateu,
dne 1. aprila 1931.

*

E 61/31—8.

1077

Dražbeni oklic.

Dne 27. maja 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Oplotnica, vl. št. 16.

Cenilna vrednost: 2359 Din; najmanjši ponudki: 2359 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Konjicah,
dne 14. aprila 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 1786/II.

1078

Razpis.

Razpisujemo nabavo

raznega električnega materiala.

Podatki in pogoji se dobijo pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, p. Griže pri Celju, pod št. 1786/31.

Direkcija drž. rudnika Zabukovca p. Griže pri Celju,
dne 21. aprila 1931.

Opr. št. 1810/10—1931—4.

1068

Razpis.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, zastopan po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, bo oddal pri gradnji uradnega poslopija ekspoziture v Mariboru, Marijina ulica št. 13, sledeča dela:

1. pečarska dela,
2. parketarska dela,
3. keramična dela,
4. steklarska dela,
5. slikarska dela,
6. plesarska dela.

Ponudbe se morajo staviti za vsako skupno posebej. Za proračun, priloge in ponudbe smejo ponudniki uporabljati samo predpisane tiskovine.

Ponudbe, kolkovane s kolkom za Din 100 z vsemi prilogi, naj ponudniki vložijo v posebnih zapečatenih ovojih z napisom: »Ponudba za izvršitev..... pri gradnji uradnega poslopija ekspoziture ljubljanskega Okrožnega urada v Mariboru, opr. št. 1810/10—1931—4.«

Ponudbe naj se vložijo v vložišču Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani

do 6. maja 1931., do 10. ure dopoldne.

Ponudbe, ki ne bi odgovarjale vsem stavljenim pogojem, kakor tudi naknadno došle ali brzojavno prijavljene ponudbe se ne bodo vpoštevale.

Ponudna obravnava se vrši dne 6. maja 1931. ob 10. uri dopoldne v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, soba 200.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani si pridržuje pravico, prosto izbrati izmed prejetih ponudb, in to brez oziroma na njih višino. Ravno tako si pridržuje pravico, razveljaviti licitacijo, ne da bi bil dolžan dati ponudnikom pojasnila.

Vse za razpis potrebne pripomočke dobe reflektanti v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20, soba št. 201.

Eventuelno še potrebna nadaljna pojasnila dobe interesi tudi pri nadzornem inženjerju arh. Saši Devu v Mariboru, Maistrova cesta št. 1/1.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev

v Ljubljani,

dne 21. aprila 1931.

*

Razpis.

Občina trg Sv. Jurij ob juž. žel. razpisuje na osnovi odloka kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, II No. 10.397/1 z dne 14. aprila 1931. mesto

občinskega živinozdravnika.

za področje občin Sv. Jurij ob juž. žel. trg in okolica, Kalobje, Dramlje, Ponikva in Slivnica s sedežem Sv. Jurij ob juž. žel.

Občinski živinozdravnik bo prejemal od občin redni mesečni honorar v znesku Din 600 in mu je s citiranim odlokom redni mesečni prispevek Dravske banovinske uprave zagotovljen v znesku Din 1000.—

Prošnje za razpisano mesto je vložiti pri županstvu občine trg Sv. Jurij ob juž. žel. najdalje do 20. maja 1931. s predpisanimi prilogi.

Županstvo občine trg Sv. Jurij ob juž. žel., dne 21. aprila 1931.

*

Št. 174/31.

1040

Objava.

Cep Alojzij, rojen 19. februarja 1902. v Abensbergu — Nemčija, pristojen v občino Vosek srez Maribor levi breg, po poklicu

ključavničar, se brez posla potepa okrog ter je za njim izdana sodna tiralnica. Opozarjamo vse občinske urade in mestne magistrate, da mu ne izdajo nobenih podpor, ker nismo plačniki za nje, marveč naj delomržeča izroče okrožnemu sodišču v Celju.

Občinski urad Vosek,
dne 12. aprila 1931.

*

1085—2—1

Razpis.

Krajni šolski odbor v Hrastniku razpisuje za zgradbo nove osnovne šole z 12 razredi oddajo sledečih del:

1. Težaka in zidarska dela.
2. Tesarska dela.
3. Krovna dela.
4. Kleparska dela.
5. Mizarska dela.

Ofertalne pripomočke in informacije se dobe do 3. maja t. l. vsak delavnik od 11. do 12. ure pri upravitelju deske osnovne šole v Hrastniku proti odškodnini nabavnih stroškov. Istotam so v pogled načrti. Ponudbe je vložiti do 20. maja t. l. ob 12. uri.

Odbor si pridržuje pravico oddati delo posamezno ali skupno brez oziroma na višino ponudbe. Reflektanti se morajo izkazati s potrdilom pristojne TOI o usposobljenosti podjetja za izvršitev ponudbenih del.

Krajni šolski odbor v Hrastniku,
dne 21. aprila 1931.

Razne objave

Vabilo

1080

na XII. redni občni zbor

Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru,
dne 23. maja 1931

v prostorih ravnateljstva tiskarne, Maribor, Jurčičeva ulica št. 4, ob desetih dopoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Predložitev in odobritev računskega zaključka za leto 1930 in razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo nadzorništvu in absolutorij upravnemu svetu.
4. Volitev dveh upravnih svetnikov.
5. Volitev nadzorništvu.

Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru,
dne 21. aprila 1931.

Pogačnik Hinko, l. r. pp. Detela Stanko, l. r. § 27. Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki najkasneje 3 dni pred obnim zborom založijo delnice pri Mariborski tiskarni d. d. v Mariboru.

*

1069

Objava.

Izgubil sem izpričevali I. in II. razreda humanistične gimnazije v Mariboru na ime: Milič Tihomil, rodom iz Trsta.

Proglasam ju za neveljavni.

Milič Tihomil, s. r.

*

1071

Objava.

Izgubil sem odpustnico, izdano od državne osnovne šole v Ribnici na Pohorju. Proglasam jo za neveljavno.

Verhujak Mihael, s. r.,
delavec v Ribnici na Pohorju.

*

1070

Objava.

Izgubilo se je izpričevalo petega razreda II. real. drž. gimnazije v Ljubljani, glaseče se na ime Prevoršek Božidar. Proglasam ga za neveljavno.

Prevoršek Božidar, s. r.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Do tega dne je nosil, kakor tudi mi vsi, svojo staro uniformo. Nocoj pa se je, v počaščenje večera, pojavil prvič v civilu. Oblečen je bil v plavkast površnik z žametastim ovratnikom; na glavi je imel zelen klobuk, krog vratu pa visok ovratnik s pentljo. Zdel se nam je povsem drug človek.

Komaj smo se znašli iz enega iznenadenja, nas je že zadelo drugo. Tjaden se je pojavil med vratmi. Tudi on je bil prvič v civilu. Na sebi je imel progast jaket, na nogah rumene čevlje, v roki je pa držal palico s posrebrano kljuko. Visoko povzdignjene glave je stopal po sobi. Ko je prišel do Kosola, je iznenaden obstal. Nič manj ni bil iznenaden Kosole. Oba sta se poznala samo v uniformi. Trenotek sta merila z očmi drug drugega, potem sta pa buknila v smeh. Drug drugemu sta se zdela v civilu neznansko smešna.

»Človek Ferdinand, meni se je vedno dozdevalo, da si ti fin človek, zdaj pa vidim da...« se je režal Tjaden.

»Kako to?« je ta vprašal in se nehal smejeti.

»No, pogledj, Tjaden je pokazal na Ferdinandov površnik, »mar ga nisi kupil pri starinarju?«

»Osel,« je zarenčal Ferdinand ves divji in se obrnil proč. Opazil sem, da je počasi zardel. Skoraj nisem zaupal svojim očem; v resnici je bil videti v zadregi in ko se mu je zdelo, da ga nihče ne opazuje, je začel na skrivaj ogledovati svoj površnik. Za svojo uniformo bi se ne bil nikdar tako brigal; — zdaj je pa v resnici začel drgniti s svojim oguljenim rokavom madeže na površniku in je pri tem opazoval Karola Brögerja, ki je bil oblečen v povsem novo, moderno obleko. Ni vedel, da sem ga opazoval. Čez nekaj časa me je vprašal: »Kaj pa je Karolov oče?«

»Sodnik,« sem odgovoril.

»Tako, sodnik,« je zamišljeno ponovil. »In Ludvikov?«

»Davčni tajnik.«

Nekaj časa je molčal. Potem je dejal: »No, potem kmalu ne bode hoteli imeti nobenega opravka več z nami.«

»Ferdinand, ti si neumen,« sem odvrnil, on je pa dvomljivo mignil z rameni. Čim dalje bolj sem se čudil. V tisti preleteli civilni obleki se ni samo zdel izpremenjen, temveč je v resnici tudi bil. Dozdaj se je za take stvari prekleto malo brigal, zdaj je pa slekel celo površnik in ga obesil v najbolj temen kot.

»Prevroče je,« je dejal nejevoljen, ko je videl, da ga opazujem. Pokimal sem. Čez nekaj časa je ozlovoljen vprašal: »In tvoj oče?«

»Knjigovez,« sem odgovoril.

»V resnici?« Oživel je. »In Albertov?«

»Je mrtev. Bil je ključavničar.«

»Ključavničar,« je ponovil ves razveseljen, kot da bi pomenilo to toliko ko papež. »Ključavničar je naravnost imenitno. Jaz sem strugar. Bila bi torej tovariša.«

»Da, to bi bila,« sem dejal.

Opazil sem, kako se je jela pretakati kri Kosola — vojaka v Kosola — civilista. Zopet je dobil barvo in moč.

»Bilo bi drugače v resnici škoda,« mi je živo zatrjeval, in ko je prišel ravno Tjaden mimo ter kremžil obraz, mu je dal brez besedi čudovito pociljano brco, ne da bi pri tem vstal. Bil je zopet stari Kosole.

Vrata v veliko dvorano so začela klopiti. Prvi tovariši so prihajali. Šli smo noter. Prazen prostor, okrašen z girlandami iz papirja in nezasedenimi mizami, je napravil dokaj neprijeten vtis. Po kotih so postajale gručice. Zapazil sem Julija Weddekampa, oblečenega v svoj obledeli vojaški suknjič; hitro sem odmaknil nekaj stolov, da bi ga pozdravil.

»Kako ti je, Julij?« sem ga vprašal, »ali se še spominjaš, da mi dolguješ nagrobni križ iz mahagonija? Hotel si mi ga stesati takrat iz pokrova od klavirja! Le dobro ga shrani, ti stari šved —«

»Skoraj bi že sam potreboval, Ernest,« je odgovoril otožno, »moja žena je umrla.«

»Düsseldorfski vampir«
pred sodiščem

Po zaslišanju priči so prišli na vrsto zdravniški izvedenci.

Najprej je bil zaslišan profesor Siöli, zdravnik na umobolnici v Grafenbergu. Ta je izjavil, da je Kürten popolnoma zdrav, pač pa je dedno obremenjen, kar dokazuje tudi zgodovina njegovih prednikov. Tej dedni obremenjenosti pa bi se bil Kürten lahko odtegnil in se ji uprl. Podedovane duševne bolezni pa nima.

Zagovornik: »In vi verjamete, da je vse res, kar Kürten pripoveduje?«

Zdravnik: »On govori, kar čuti.«

Zdravniški izvedenec trdi nadalje, da je Kürten sadišt, in da je hodil z doma vedno z namenom koga umoriti.

Drugi izvedenec profesor Roether označuje Kürtena kot človeka z dvojno naravo. Kürten je zelo izobražen, drži mnogo na lepo obleko in kaže neko gotovo višino v načinu svojega življenja. Vendar pa najbolj uživa takrat, če misli na grozodejstva. To gotovo ni normalno, toda kljub temu se ne da trditi, da bi bil Kürten duševno bolan in zato je tudi prišteven in za svoja dejanja odgovoren. Njegovo zadevo smatra javnost za nekaj izrednega, vendar pa ta slučaj ni nič tako posebnega, da bi bilo treba zaradi Kürtena postaviti nove teorije o blaznosti.

Končno se je izjavil še profesor Hübner o seksualni strani Kürtenovega življenja. Kürten je imel take uspehe pri ženskah, ker je ženske dobro poznal. On je znal z ženskami ravnati in zato se je zgodilo, da so se vedno vračale k njemu. Zato pa se ne da govoriti pri Kürtenu o kakoli blaznosti.

Splošen vtis zdravniških izjav je ta, da je Kürten za svoja dejanja odgovoren.

Razsodbo glej med telefonskimi poročili!

Dijaki - vlomilci

V Meranu na Tirolskem so prišli na sled družbi mladih zločincev, ki so vsi iz zelo uglednih mestnih rodbin. Pokvarjeni fantalini so že nad leto dni »obiskovali« tajske sobe po meranskih hotelih in tam kradli prtljago potnikov. Pa tudi trgovine so obiskovali in odnašali iz njih, kar so le mogli.

Te dni pa je priredila neka ugledna rodbina v Meranu zabavni večer in je povabila na zabavo tudi policijskega komisarja. Na zabavi je domači sin prav pridno navijal gramofon. Pri tej priliki pa je policijski komisar opazil, da je gramofon izdelek iste tvrdke, kakršnih je bilo pred kratkim v Meranu v neki trgovini več pokradenih. Komisar si je zabeležil številko gramofona in že naslednjega dne je ugotovil, da je bil gramofon, ki ga je poslušal na zabavnem večeru, res ukraden.

Domači sin je povedal, da je dobil gramofon od nekih svojih sošolcev, nadaljna preiskava pa je dognala, da so pobalini imeli svoje »tajno« društvo »Harry Piel«, in po njegovem vzoru so hoteli doživljati v resnici vse, kar so videli v filmih, katerih glavni junak je Harry Piel.

Oporoka sovražnika žensk

Dandanes je mnogo moških, ki se bridko pritožujejo nad svojimi ženami, zlasti če jih žene ne slišijo. Za vse nadloge, ki jih moški prizadevajo žensko, pa delajo možje odgovorno žensko »emancipacijo« (osvoboditev izpod moškega jarma). Belgrajski časopisi so poročali tudi, da je delal neki pridigar ženske v raznih poklicih odgovorne za sedanjo svetovno gospodarsko krizo. Emancipacija žensk je že tako napredovala, da so na Dunaju ustanovili že »društvo v varstvo moških pravic«.

Se bolj energično pa je nastopil proti ženskam bivši višji državni pravdnik v ameriški državi Massachusetts. Ta mož je v svoji oporoki zapustil štirim vseučiliščem v Ameriki po 25.000 dolarjev za »pobijanje« ženske emancipacije. Na vseučiliščih pa, katerim je bil namenjen, ni ravno preveč korajžnih moških.

kakor kaže — vsa štiri vseučilišča so namreč volilo odklonila! Strah pred ženskami je torej velik tudi v Ameriki.

Trgovina z ločitvami zakonov

Mestece Reno v Zedinjenih državah (v državi Nevada) je slovel doslej po celi Ameriki kot paradiž za one nesrečne zakonce, ki so komaj čakali na ločitev. V tem mestu se je bilo treba samo prijaviti na 90 dni — stanoval si v resnici lahko drugod — in po preteku roka je dobrohotno sodišče izreklo zaželeno ločitev zakona. Tako je prišlo do tega, da so v Reno ločili vsako leto približno do 1000 zakonov in država in mesto sta prav lepo zaslužila na raznih takšah in pristojbinah, ki niso bile ravno majhne. Višina teh pristojbin je dosegla do 3 milijone dolarjev na leto.

Ta kolikor toliko lep »zaslužek« pa ni dal miru državam Idaho in Arkansas. Zato sta se tudi te dve državi lotili dobičkanosnega posla z

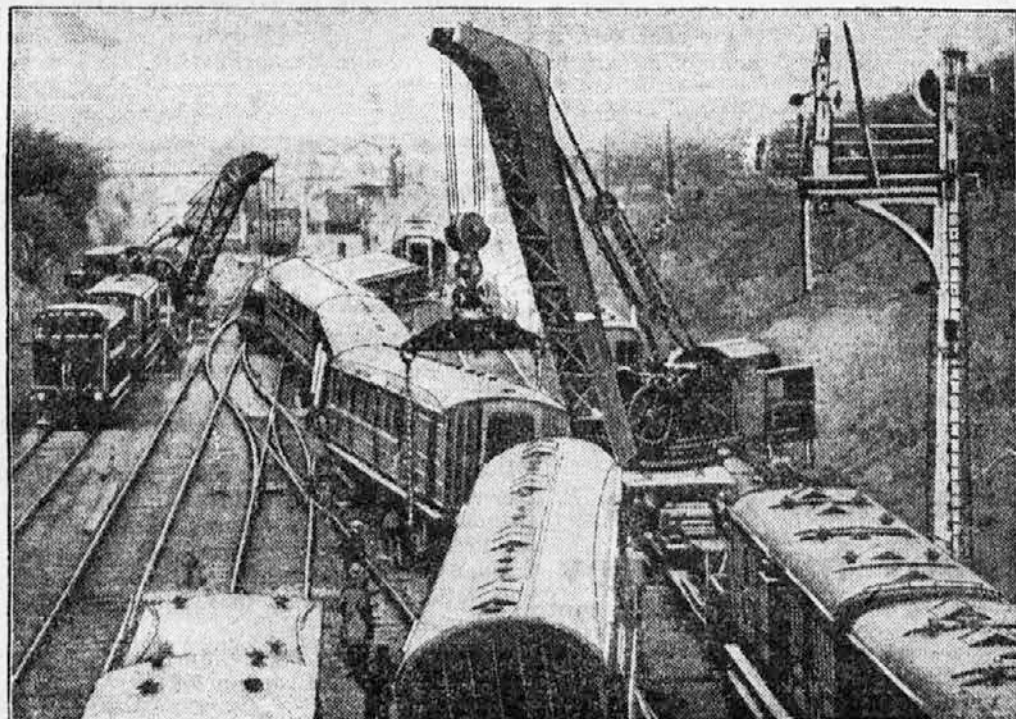
ločitvami zakonov in sta odredili, da zadostuje tudi na njihovem ozemlju le rok 90 dni in zakon je ločen. Ko so pa v Nevada zvedeli za to »umazano konkurenco«, so takoj sklenili znižati v Nevada doslej predpisani in veljavni rok na 6 tednov.

Ta konkurenčni boj zasleduje sedaj vsa Amerika z velikim zanimanjem. Kdo bo zmagal? Nekateri ameriški listi že prerokujejo, da bodo začele vse tri omenjene države delati po radiju veliko reklamo za ločitev zakonov, seveda vsaka na svojem ozemlju. Pišejo tudi že o »komercializaciji stritih src, in pravijo, da ni več daleč čas, ko bo pošta prinašala odloke o ločitvi zakonov v hišo tako kakor danes denarne nakaznice. Če pojde res vse tako, kakor pišejo ameriški listi, bodo pa brez dvoma največ zaslužili gostilničarji in lastniki hotelov.

Razširjajte Jugoslovana!

MacDonalдова hčerka Ishbel se uči letati
Na sliki vidimo hčerko angleškega ministrskega predsednika MacDonalda skupaj z njenim učiteljem v letanju kapitanom Davisom.

Ekspresni vlak je skočil iz tira — poškodovan ni bil nihče
Ekspresni vlak, ki vozi iz Londona v Leeds, je med vožnjo skočil iz tira, ker so bila znamenja napačno postavljena. Od potnikov kljub nesreči ni bil nihče poškodovan.

Grobница maršala Foch-a

Kakor poroča francoski uradni list »Journal officiel«, je izšla naredba, ki določa za grobnico maršala Foch-a, zmagovalca v svetovni vojni, 2 in pol milijona frankov. Grobnico bodo postavili v »domu invalidov« v neki stranski kapelici. Grobnico bodo delali nad 2 leti. Grobnica bo stala desno od Napoleonove grobnice.

Raziskovalec Tibeta dr. Trinkler
Nemški raziskovalec Tibeta, dr. Emil Trinkler, se je pred nekaj dnevi ponesrečil pri neki vožnji z avtomobilom in je na posledica nesreče umrl. Dr. Trinkler je raziskoval Tibet (v srednji Aziji) l. 1927. in l. 1928. kot vodja velike znanstvene ekspedicije. Star je bil komaj 35 let.

Cene živil v Moskvi

Gospod Siemsen objavlja v »Berliner Tagblatt«-u cenik jedil v »Grand-hotel« v Moskvi (1 rubel = 26—27 dinarjev):

Kavijar	5— rubljev
Slanik	1.75 „
Slanik s surovim maslom	2.75 „
Solata	3— „
Gnjat	3— „
Kruh s surovim maslom	1— „
Juha	1.25 „
Ruska juha	2.50 „
Pečena govedina	5— „
Zrezek	3.25 „
Jagajetina	2.50 „
Jerebica	3— „
Zelenjava	2— „
Čaj	0.25 „
Steklenica piva	1— „
Mleko	0.40 „
Surovo maslo	0.60 „
Sir	0.50 „
Kruh	0.20 „

Nekam drago je

V Merseburgu v Nemčiji so sklenili zgraditi samo vladno palačo in so preračunali stroške zanjo na 830.000 zlatih mark (1 marka 14 Din). Ko pa je bila palača gotova, se je nabralo stroškov za 1.567.000 mark, torej skoraj še enkrat toliko kakor je bilo preračunano.

Od te velike vsote so porabili največ za opremo uradnega stanovanja za okrožnega načelnika. Okrožni načelnik v Merseburgu je socialni demokrat dr. Guske. Oprema uradnega stanovanja je veljala 235.000 mark in sicer so izdali za opravo uradne sobe 27.900 mark, za okras oken in vrat 7200 mark, za vžidano pohištvo 6600 mark, za ureditev vrta 22.000 mark in za ureditev »zimskega vrta« 11.000 mark.

ZA KRATEK ČAS

»Moja hči se uči peti v inozemstvu.«
»To je pa od nje res lepo in zelo obzirno!«

»Kaj pa je to — tista debela knjiga?«
»Tu vpisujem vso svojo vinsko zalogo in kvaliteto vin.«
»Torej krstne bukve...«